

CRNA GORA
Ministarstvo pravde, ljudskih
i manjinskih prava

**Strategija za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori
2019. – 2023. godine**

AKCIONI PLAN ZA 2021. GODINU¹

---

¹ Svi izrazi koji se u ovom Akcionom planu koriste za fizička lica u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

Oblast 1.		DRUŠTVENO PRIHVATANJE LGBTI OSOBA		
STRATEŠKI CILJ 1	„Unaprijeđeno društveno prihvatanje LGBTI osoba kroz snažniju podršku građana/ki ostvarivanju njihovih prava, jačanju nediskriminatornog karaktera sistema obrazovanja i eliminaciju diskriminacije u pogledu prava LGBTI osoba na sopstvenu kulturu.“			
Operativni cilj 1.1.	„Podrška crnogorskih građana i građanki LGBTI osobama u borbi za ostvarivanje njihovih prava povećana za 10%.“			
Indikator	Nivo podrške građana i građanki LGBTI osobama u borbi za ostvarivanje njihovih prava povećan za 10%. u odnosu na 2018. godinu.			
	2018.	2021.	2023.	
	43%	48%	53%	
Mjera 1.1.1.	Promovisati toleranciju i društvenu jednakost LGBTI osoba u sportu.			
	2018.	2021.	2023.	
	0%	30%	50%	
Aktivnosti	Uraditi informativne materijale kojima se promoviše tolerancija i društvena jednakost LGBTI osoba i distribuirati ih sportskim udruženjima.			
Ključni nosilac	Uprava za sport i mlade			
Partneri u realizaciji	Nacionalni sportski savezi u Crnoj Gori i NVO-I			
Vremenski okvir	III kvartal- IV kvartal			
Indikator	Distribucijom informativnih materijala obuhvaćeno 30% sportskih udruženja u Crnoj Gori.			
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet Uprave za sport i mlade/ 1.500€			
Mjera 1.1.2.	Edukovati sportske radnike za senziblian rad sa LGBTI osobama.			
	2018.	2021.	2023.	
	0%	18%	30%	
Aktivnosti	Organizovati radionice za obuku sportskih trenera za senziblian rad sa LGBTI osobama.			
Ključni nosilac	Uprava za sport i mlade			
Partneri u realizaciji	Nacionalni sportski savezi u Crnoj Gori i NVO-i			
Vremenski okvir	IV kvartal			

Indikator	Organizovana najmanje jedna radionica za obuku sportskih trenera za senzibilan rad sa LGBT osobama. Radionice pohađalo najmanje 18% licenciranih sportskih trenera		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet Uprave za sport i mlade/ 1.500€		
Mjera 1.1.4.	Prevesti, publikovati i promovisati novo izdanje Džogdžakarta principa.		
2018.	2020.	2023.	
0%	100%		
Aktivnosti	Prevođenje i publikovanje dopunjenog izdanja Džogdžakarta principa o međunarodnim pravnim standardima u oblasti ljudskih prava LGBTI osoba, kako bi se ono učinilo dostupnim javnosti u Crnoj Gori. Takođe, publikacija će biti predstavljena široj javnosti kroz organizaciju panela, kao i njenom distribucijom u elektronskom i štampanom formatu.		
Ključni nosilac	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava		
Partneri u realizaciji	Ministarstvo vanjskih poslova i NVO-i		
Vremenski okvir	I-IV kvartal		
Indikator	Publikovani Džogdžakarta principi na crnogorskom jeziku. Održan panel na kome su promovisani Džogdžakarta principi. Distribuirano donosiocima odluka i starješinama organa.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPLJMP/ 2.000€		
Mjera 1.1.5.	Edukovati starješine Vojske Crne Gore za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.		
2018.	2021.	2023.	
0%	18%	30%	
Aktivnosti	Organizovati najmanje dvije radionice za obuku starješina u Vojski Crne Gore za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.		
Ključni nosilac	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava		
Partneri u realizaciji	Ministarstvo odbrane, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, NVO Queer Montenegro u partnerstvu sa NVO Juventas i Asocijacijom Spektra		
Vremenski okvir	II-IV kvartal		
Indikator	Održane najmanje dvije radionice		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPLJMP/ 1.500,00€ Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra a koji finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori / 4.100,00€		
Mjera 1.1.6.	Informisati pripadnike/ce Vojske Crne Gore o međunarodnim standardima ljudskih prava LGBTI osoba.		
2018.	2021.	2023.	
0%	24%	40%	

Aktivnosti	Izrada informativnih i edukativnih materijala za podizanje nivoa znanja i informisanosti pripadnika/ca Vojske Crne Gore o međunarodnim standardima ljudskih prava LGBTI osoba i mehanizmima njihove zaštite i distribuirati ih pripadnicima/ama Vojske Crne Gore.		
Ključni nosilac	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava		
Partneri u realizaciji	Ministarstvo odbrane, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i		
Vremenski okvir	II-IV kvartal		
Indikator	Izrađene i distribuirane brošure pripadnicima Vojske Crne Gore.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPLJMP/ 2.000,00€		
Mjera 1.1.7.	Organizovati fokus grupe sa roditeljima LGBTI osoba u vezi sa obezbjeđenjem podrške LGBTI djeci.		
	2018.	2021.	2023.
	0%	60%	100%
Aktivnosti	Organizovati tri fokus grupe sa roditeljima LGBTI osoba u vezi sa obezbjeđenjem podrške LGBTI djeci.		
Ključni nosilac	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja		
Partneri u realizaciji	Centri za socijalni rad i NVO-i		
Vremenski okvir	III-IV kvartal		
Indikator	Održane tri fokus grupe.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet Ministarstva finansija i socijalnog staranja/ nijesu potrebna finansijska sredstva		
Operativni cilj 1.2.	„Unaprijeđen kvalitet i nediskriminatorni karakter sistema obrazovanja u Crnoj Gori.“		
Indikator	Stepen diskriminacije LGBTI osoba u oblasti obrazovanja smanjen za 10% u odnosu na 2018. godinu.		
	2018.	2021.	2023.
	19%	14%	9%
Mjera 1.2.1.	Edukovati nastavno osoblje u osnovnim i srednjim školama o pravima LGBTI osoba.		
	2018.	2021.	2023.
	0%	9%	15%
Aktivnosti	Organizovati radionice za edukaciju 150 nastavnika osnovnih i srednjih škola za razvoj demokratskog obrazovanja i ljudskih prava (interkulturalno obrazovanje) sa posebnim osvrtom na LGBTI populaciju.		
Ključni nosilac	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta		
Partneri u realizaciji	NVO-i		
Vremenski okvir	I-IV kvartal		
Indikator	Edukovano 150 nastavnika osnovnih i srednjih škola za razvoj demokratskog obrazovanja i ljudskih prava sa posebnim osvrtom na LGBTI populaciju.		

Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPNKS/ 3.000,00€		
Mjera 1.2.2.	Edukovati stručne saradnike u osnovnim i srednjim školama za pružanje psihosocijalne podrške u procesu prihvatanja i integracije LGBTI učenika.		
2018.	2021.	2023.	
33%	74%	100%	
Aktivnosti	Organizovati radionice za edukaciju 30 stručnih saradnika osnovnih i srednjih škola za razvoj demokratskog obrazovanja i ljudskih prava sa posebnim osvrtom na LGBTI populaciju.		
Ključni nosilac	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta		
Partneri u realizaciji	NVO-i		
Vremenski okvir	I-IV kvartal		
Indikator	Edukovano 30 stručnih saradnika osnovnih i srednjih škola za razvoj demokratskog obrazovanja i ljudskih prava (interkulturalno obrazovanje) sa posebnim osvrtom na LGBTI populaciju.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPNKS/ 750,00€		
Mjera 1.2.5.	Uraditi uporednu analizu kvalitativne i kvantitativne zastupljenosti LGBTI tematike u nastavnim i programskim sadržajima u osnovnim i srednjim školama u kontekstu najboljih praksi zemalja EU.		
2018.	2020.	2023.	
0%	100%		
Aktivnosti	Uraditi uporednu analizu kvalitativne i kvantitativne zastupljenosti LGBTI tematike u nastavnim i programskim sadržajima u osnovnim i srednjim školama u kontekstu najboljih praksi zemalja EU.		
Ključni nosilac	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta		
Partneri u realizaciji	Lokalne samouprave, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i		
Vremenski okvir	III kvartal-IV kvartal		
Indikator	Urađena analiza kvalitativne i kvantitativne zastupljenosti LGBTI tematike u nastavnim i programskim sadržajima u osnovnim i srednjim školama u kontekstu najboljih praksi zemalja EU.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPNKS/ 2.000 €		
Mjera 1.2.6.	Kontinuirano sprovoditi kampanje za promociju tolerancije i nenasilja među školskom populacijom.		
2018.	2021.	2023.	
0%	60%	30%	

Aktivnosti	Inicirati da sve osnovne i srednje škole posvete po jedan školski čas temi tolerancije, nenasilja i poštovanja različitosti povodom obilježavanja Međunarodnog dana tolerancije.		
Ključni nosilac	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta		
Partneri u realizaciji	Lokalne samouprave, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i		
Vremenski okvir	IV kvartal-IV kvartal		
Indikator	Promovisana tolerancija, nenasilje i poštovanje različitosti u svim osnovnim i srednjim školama povodom obilježavanja Međunarodnog dana tolerancije.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva		
Mjera 1.2.7.	Edukovati prosvjetne inspektore o normativnom okviru kojim se štite ljudska prava LGBTI osoba.		
	2018.	2020.	2023.
	0%	100%	
Aktivnosti	Organizovati edukacije za prosvjetne inspektore u oblasti primjene zakona kojim se štite ljudska prava LGBTI osoba u sektoru obrazovanja. Edukacijom će biti obuhvaćeno i jačanje kapaciteta prosvjetnih inspektora za praćenje korišćenja nastavnog materijala koji se tiče LGBTI osoba, kao i za praćenje primjene Zakona o zabrani diskriminacije.		
Ključni nosilac	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava		
Partneri u realizaciji	Uprava za inspekcijske poslove, Ministarstvo prosvjete i Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore		
Vremenski okvir	II kvartal-IV kvartal		
Indikator	Edukovano 6 prosvjetnih inspektora o normativnom okviru kojim se štite ljudska prava LGBTI osoba.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPLJMP/ 5.000€		
Operativni cilj 1.3.	„Eliminisana diskriminacija LGBTI osoba u pogledu prava na sopstvenu kulturu i na autentični kulturni izraz.“		
Indikator	Stepen diskriminacije LGBTI osoba u pogledu prava na sopstvenu kulturu smanjen na nultu vrijednost u odnosu na 2018. godinu.		
	2018.	2021.	2023.
	13.7%	6%	0%
Mjera 1.3.1.	Uputiti preporuke javnom TV servisu sa akcentom na osnaživanje afirmacije vrijednosti tolerancije i društvenog prihvatanja LGBTI osoba.		
	2018.	2021.	2023.
	0%	60%	100%

Aktivnosti	Urađene i distribuirane preporuke javnom TV servisu sa akcentom na potrebi obogaćivanja programskog sadržaja kojim se afirmišu principi tolerancije prema LGBTI osobama.		
Ključni nosilac	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta		
Partneri u realizaciji	Javni TV servis i NVO-i		
Vremenski okvir	III-IV kvartal		
Indikator	Urađene i distribuirane preporuke.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPNKS/ Nijesu potrebna finansijska sredstva		
Mjera 1.3.2.	Nabaviti 5000 publikacija koje se tematski bave LGBTI osobama i kulturnim identitetima koji afirmišu njihovo društveno prihvatanje i distribuirati ih školama u Crnoj Gori.		
	2018.	2021.	2023.
	0%	100%	
Aktivnosti	Nabaviti 4000 publikacija koje se tematski bave LGBTI osobama i kulturnim identitetima koji afirmišu njihovo društveno prihvatanje i distribuirati ih elektronski školama u centralnoj regiji Crne Gore.		
Ključni nosilac	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta		
Partneri u realizaciji	Javni TV servis i NVO-i		
Vremenski okvir	III-IV kvartal		
Indikator	Distribuirano 1000 primjeraka publikacije		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPNKS/ Nijesu potrebna finansijska sredstva		
Mjera 1.3.3.	Organizovati izložbe umjetničkih radova LGBTI osoba.		
	2018.	2021.	2023.
	0%	60%	100%
Aktivnosti	Realizovati najmanje jednu izložbu umjetničkih radova LGBTI osoba u lokalnoj samoupravi na sjeveru Crne Gore.		
Ključni nosilac	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta		
Partneri u realizaciji	Lokalna samouprava Bijelo Polje i NVO-i		
Vremenski okvir	III - IV kvartal		
Indikator	Održana najmanje jedna izložba umjetničkih radova LGBTI osoba u lokalnoj samoupravi na sjeveru Crne Gore (Bijelo Polje).		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPNKS/ 1000,00€		
Mjera 1.3.5.	Pisanje, priprema i štampa, kao i prevođenje publikacija kojima se afirmišu ljudska prava LGBTI osoba i promovišu kulturni izrazi koji doprinose afirmaciji principa tolerancije i društvenog prihvatanja LGBTI osoba.		

2018.	2021.	2023.
0%	60%	100%
Aktivnost	Selekcija i priprema materijala za štampu Zbornika kratkih priča o queer teoriji.	
Ključni nosilac	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta	
Partneri u realizaciji	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava	
Vremenski okvir	III-IV kvartal	
Indikator	Odštampan Zbornik kratkih priča o queer teoriji.	
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPNKS/ 3.000,00€	
Oblast 2. BEZBIJEDNOST I ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA LGBTI OSOBA		
STRATEŠKI CILJ 2	„Unaprijeđen normativni okvir i njegova primjena za zaštitu ljudskih prava LGBTI osoba.“	
Operativni cilj 2.1.	Podignut nivo obučenosti policijskih službenika/ca za efikasnu i efektivnu primjenu normativnog okvira za zaštitu ljudskih prava LGBTI osoba.	
Indikator	Broj uspješno procesuiranih slučajeva diskriminacije i nasilja nad LGBTI osobama pred policijskim organima povećan za 20% u odnosu na 2018. godinu.	
2018.	2021.	2023.
*	10%	20%
Mjera 2.1.1.	Edukovati pripadnike policije za senzibilan rad sa LGBTI osobama.	
2018.	2021.	2023.
5%	11%	15%
Aktivnost	Realizovati edukativne radionice za pripadnike/ce policije za senzibilan rad sa LGBTI osobama iz južnog regiona Crne Gore.	
Ključni nosilac	Ministarstvo unutrašnjih poslova	
Partneri u realizaciji	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i	
Vremenski okvir	I – IV kvartal	
Indikator	Edukovano 60 pripadnika/ca policije za senzibilan rad sa LGBTI i to tri ciklusa po 20 službenika/ca.	
Izvor finansiranja/ iznos sredstava	Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova / 1.500€	
Mjera 2.1.2.	Edukovati pripadnike/ce policije za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama.	

2018.		2021.		2023.	
0%		6%		10%	
Aktivnost	Realizovati edukativne radionice za pripadnike/ce policije za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBT osobama iz centralnog regiona Crne Gore.				
Ključni nosilac	Ministarstvo unutrašnjih poslova, NVO Queer Montenegro				
Partneri u realizaciji	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Savjet Evrope, Uprava policije, Juventas, Asocijacija Spektra.				
Vremenski okvir	I – IV kvartal				
Indikator	Edukovano 80 pripadnika/ca policije za senzibilan rad sa LGBTI i to četiri ciklusa po 20 službenika/ca.				
Izvor finansiranja/ iznos sredstava	Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova / 1500€				
Mjera 2.1.4.	Kontinuirano realizovati dijalog Uprave policije i LGBTI zajednice o pitanjima bezbjednosti LGBTI osoba.				
2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
0%	100%	100%	100%	100%	100%
Aktivnost	Održavati redovne sastanke Tima povjerenja na godišnjem nivou. Realizovane četiri posjete organizacionim jedinicama Uprave policije.				
Ključni nosilac	Uprava policije				
Partneri u realizaciji	Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Zaštitnik ljudskih prava i slobode, NVO-i, Tužilaštvo i Sudstvo				
Vremenski okvir	I – IV kvartal				
Indikator	Održana najmanje 4 sastanka Tima povjerenja na godišnjem nivou. Realizovane četiri posjete organizacionim jedinicama Uprave policije.				
Izvor finansiranja/ iznos sredstava	Budžet Uprave policije / 3.000€				
Operativni cilj 2.2.	Podignut nivo obučenosti tužilaca/teljki za efikasnu i efektivnu primjenu normativnog okvira za zaštitu ljudskih prava LGBTI osoba.				
Indikator	Broj uspješno procesuiranih slučajeva diskriminacije i nasilja nad LGBTI osobama pred Državnim tužilaštvom povećan za 20% u odnosu na 2018. godinu.				
2018.		2021.		2023.	
*		10%		20%	

Mjera 2.2.1.		Edukovati tužioce/teljke za senzibilan rad sa LGBTI osobama		
2018.		2021.		2023.
25%		40%		50%
Aktivnost	Trening za tižioce/teljke o ljudskim pravima LGBTI osoba i razvijanju senzibilnog pristupa u radu sa njima.			
Ključni nosilac	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava			
Partneri u realizaciji	NVO "Queer", NVO "Juventas", Asocijacija "Spektra"			
Vremenski okvir	II – IV kvartal			
Indikator	Edukovano najmanje 10% tužioca/tužiteljki			
Izvor finansiranja/ iznos sredstava	Budžet MPLJMP/3.000€			
Mjera 2.2.2.		Edukovati tužioce/teljke za prepoznavanje i procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama sa posebnim fokusom na primjeni člana 42a Krivičnog zakonika Crne Gore.		
2018.		2021.		2023.
8%		20%		30%
Aktivnost	Trening za policijske službenike, sudije i tužioce o adekvatnom procesuiranju zločina iz mržnje i ostalih zločina u vezi sa seksualnom orijentacijom i/ili rodnim identitetom.			
Ključni nosilac	Centar za obuku u sudstvu i državnom tuilaštvu			
Partneri u realizaciji	NVO "Queer", NVO "Juventas", Asocijacija "Spektra"			
Vremenski okvir	III – IV kvartal			
Indikator	Najmanje 4 državna tužioce/tužiteljke prisustvovalo treningu.			
Izvor finansiranja/ iznos sredstava	Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu/1000€ i Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške/ Budžetska sredstava kao za Mjeru 2.1.2			
Operativni cilj 2.3.	Podignut nivo obučenosti sudija za efikasnu i efektivnu primjenu normativnog okvira za zaštitu ljudskih prava LGBTI osoba.			
Indikator	Broj uspješno procesuiranih slučajeva diskriminacije i nasilja nad LGBTI osobama pred sudovima povećan za 20% u odnosu na 2018. godinu.			
2018.		2021.		2023.
*		10%		20%
Mjera 2.3.1.		Edukovati sudije za senzibilan rad sa LGBTI osobama.		
2018.		2021.		2023.
18%		37%		50%
Aktivnost	Trening za sudije o ljudskim pravima LGBTI osoba i razvijanju senzibilnog pristupa u radu sa njima.			
Ključni nosilac	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava			

Partneri u realizaciji	NVO "Queer", NVO Juventas, Asocijacija "Spektra"		
Vremenski okvir	II – IV kvartal		
Indikator	Najmanje 15% sudija prisustvovalo treningu.		
Izvor finansiranja/ iznos sredstava	Budžet MPLJMP/3.000€		
Mjera 2.3.2.	Edukovati sudije za prepoznavanje i procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama sa posebnim fokusom na primjeni člana 42a Krivičnog zakona Crne Gore.		
2018.	2021.	2023.	
3%	20%	30%	
Aktivnost	Trening za policijske službenike, sudije i tužioce o adekvatnom procesuiranju zločina iz mržnje i ostalih zločina u vezi sa seksualnom orijentacijom i/ili rodnim identitetom.		
Ključni nosilac	Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu		
Partneri u realizaciji	NVO "Queer", NVO Juventas, Asocijacija "Spektra"		
Vremenski okvir	III – IV kvartal		
Indikator	Najmanje 9 sudija prisustvovalo treningu.		
Izvor finansiranja/ iznos sredstava	Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu/1000€ i Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške/ Budžetska sredstava kao za Mjeru 2.1.2		
Operativni cilj 2.4.	„Službenici u jedinicama lokalne samouprave su senzibilisani za rad sa LGBTI osobama i osposobljeni za primjenu Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola i zakona kojim se reguliše pravno prepoznavanje roda.“		
Indikator	Žalbe građana i građanki na procesuiranje njihovih prava u skladu sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istoga pola i zakona kojim se reguliše pravno prepoznavanje roda 5<		
2018.	2021.	2023.	
0%	50%	100%	
Mjera 2.4.1.	Edukovati matične službe u lokalnim samoupravama o primjeni Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola.		
2018.	2021.	2023.	
0%	100%		
Aktivnost 2.4.1.1.	Organizovati jednodnevne edukacije za matičare o primjeni Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola.		
Ključni nosilac	Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija		
Partneri u realizaciji	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo unutrašnjih poslova i NVO Queer Montenegro u partnerstvu sa NVO Juventas i Asocijacijom Spektra		
Vremenski okvir	II-III kvartal		
Indikator	Obučeno 30 matičara u svim jedinicama lokalne samouprave.		

Izvor finansiranja/iznos sredstava	Queer Montenegro, NVO Juventas, Asocijacija Spektra od projekta koji finansira Evropska unija podsredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori / 4.100,00€
Aktivnost 2.4.1.2.	Doprinos uspostavljanju sistema za adekvatnu implementaciju Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola.
Ključni nosilac	NVO Queer Montenegro
Partneri u realizaciji	NVO Juventas i Asocijacija Spektra
Vremenski okvir	II-III kvartal
Indikator	Implementirano 10 konsultacija, razvijene potrebne službene procedure za adekvatnu implementaciju Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, razvijene sve forme za registraciju Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, medijska vidljivost, povećani kapaciteti učesnika, povećan nivo znanja i informisanosti učesnika 200 Vodiča za implementaciju Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola distribuirano.
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra finansira Evropska unija podsredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 1.000,00€ Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/ 1.500,00€ Queer Montenegro po projektu koji finansira ERA Fund/ 1.000,00€
Aktivnost 2.4.1.5.	Formiranje tri tima za kreiranje lokalnih akcionih planova u 3 opštine u Crnoj Gori (2 na sjeveru i 1 na jugu, pored 5 timova koji su već formirani).
Ključni nosilac	NVO Juventas
Partneri u realizaciji	NVO Queer Montenegro i Asocijacija Spektra
Vremenski okvir	II-IV kvartal
Indikator	Najmanje 3 lokalna tima oformljena, održana najmanje 3 osnivačka sastanka.
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Projekat koji finansira Evropska unija podsredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ Za aktivnost nisu izdvojena zasebna budžetska sredstva
Aktivnost 2.4.1.7.	Kreiranje i usvajanje osam lokalnih akcionih planova za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba za 2020.–2021.
Ključni nosilac	NVO Juventas
Partneri u realizaciji	NVO Queer Montenegro i Asocijacija Spektra
Vremenski okvir	II-IV kvartal
Indikator	Kreirano i usvojeno 8 lokalnih akcionih planova.
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Projekat koji finansira Evropska unija podsredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 1.000,00€

Mjera 2.4.3.	Osposobiti zaposlene u organima lokalne samouprave za senzibilan rad sa LGBTI osobama.		
2018.	2021.	2023.	
1%<	60%	100%	
Aktivnosti	Realizovati edukativnu radionicu za zaposlene u lokalnim samoupravama za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.		
Ključni nosilac	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava		
Partneri u realizaciji	Lokalne samouprave i NVO-i		
Vremenski okvir	I-IV kvartal		
Indikator	Edukovano najmanje po 3% zaposlenih u svakoj crnogorskoj opštini.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MLJMP/ 5.000,00€		
Operativni cilj 2.6.	„Podignut nivo informisanosti LGBTI osoba o njihovim pravima garantovanim zakonima i instrumentima njihove zaštite.“		
Indikator	Najmanje 1000 LGBTI osoba informisano o njihovim zakonskim pravima i instrumentima njihove zaštite		
2018.	2021.	2023.	
0%	60%	100%	
Mjera 2.6.1.	Informisati LGBTI zajednicu o njihovim pravima u vezi sa krivično-pravnom i prekršajno-pravnom zaštitom od nasilja i diskriminacije.		
2018.	2021.	2023.	
0%	60%	100%	
Aktivnost	Održati info sesije u saradnji sa NVO-ima na kojima su LGBTI osobe informisane o njihovim zakonskim pravima.		
Ključni nosilac	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava		
Partneri u realizaciji	Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i		
Vremenski okvir	I-IV kvartal		
Indikator	Najmanje 200 LGBTI osoba informisano o njihovim zakonskim pravima.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet MPLJMP/ 2.000,00€		
Mjera 2.6.2.	Informisati LGBTI zajednicu o njihovim pravima iz Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola.		
2018.	2021.	2023.	
0%	100%		
Aktivnost	Kreiranje i implementacija kampanja za povećanje nivoa znanja o ličnim i porodičnim pravima u LGBTI zajednici.		
Ključni nosilac	NVO Queer Montenegro		

Partneri u realizaciji	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, NVO Juventas i Spektra		
Vremenski okvir	III – IV kvartal		
Indikator	100 LGBTI osoba konsultovano u procesu pripreme kampanje, najmanje 10 materijala pripremljeno za kampanju, medijska vidljivost, najmanje 5000 LGBTI osoba informisano o kampanji.		
Izvor finansiranja/ iznos sredstava	Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra, a koji finansira Evropska unija pod sredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 4.000,00€		
Oblast 3.	PRISTUP RADU, USLUGAMA I SERVISIMA PODRŠKE		
STRATEŠKI CILJ 3	„Unaprijeđen pristup radu, uslugama i servisima podrške za LGBTI osobe.“		
Operativni cilj 3.1.	Unaprijeđen pristup radu i efektivna zaštita prava LGBTI osoba u sferi radnih odnosa.		
Indikator	Smanjen stepen diskriminacije LGBTI osoba u zapošljavanju za 10% u odnosu na 2018.g.		
	2018.	2021.	2023.
	36,7%	30%	25%
Mjera 3.1.1.	Informisati poslodavce i sindikate u pogledu antidiskriminacione zaštite LGBTI osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa.		
	2018.	2021.	2023.
	0%	60%	100%
Aktivnost	Realizovati dvije tematske sjednice Socijalnog savjeta sa fokusom na antidiskriminacionu zaštitu LGBTI osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa.		
Ključni nosilac	Socijalni savjet		
Partneri u realizaciji	Unija poslodavaca, sindikati, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i		
Vremenski okvir	III-IV kvartal		
Indikator	Održane dvije tematske sjednice Socijalnog savjeta sa fokusom na antidiskriminacionu zaštitu LGBTI osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva		
Operativni cilj 3.2.	Unaprijeđen pristup uslugama zdravstvene zaštite za LGBTI osobe.		
Indikator	Smanjen stepen diskriminacije LGBTI osoba u pristupu zdravstvenoj zaštiti za 10% u odnosu na 2018.g.		
	2018.	2021.	2023.
	14.4%	8%	4%
Mjera 3.2.1.	Edukovati medicinske radnike za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.		
	2018.	2021.	2023.
	1%	6%	10%

Aktivnosti 3.2.1.1.	Realizovati edukativne radionice za 100 medicinskih radnika za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama iz sjevernog i centralnog regiona Crne Gore.		
Ključni nosilac	Ministarstvo zdravlja		
Partneri u realizaciji	NVO-i i Javne zdravstvene ustanove		
Vremenski okvir	I-IV kvartal		
Indikator	Edukovano 100 medicinskih radnika za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava/ 1000€		
Operativni cilj 3.3.	„Unaprijeđen pristup uslugama socijalne zaštite i servisima podrške za LGBTI osobe.“		
Indikator	Smanjen stepen diskriminacije LGBTI osoba u pristupu javnim uslugama za 5% u odnosu na 2018.g.		
	2018.	2021.	2023.
	13.7%	11%	8.5%
Mjera 3.3.1.	Edukovati stručne radnike u centrima za socijalni rad za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.		
	2018.	2021.	2023.
	10%	22%	30%
Aktivnosti	Edukacija za 4% stručnih radnika u centrima za socijalni rad za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama, kroz okrugle stolove, odnosno edukativne radionice.		
Ključni nosilac	Zavod za socijalnu i dječju zaštitu		
Partneri u realizaciji	NVO-i		
Vremenski okvir	II-III kvartal		
Indikator	Edukovano 4% stručnih radnika u centrima za socijalni rad za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu/ 500€		
Mjera 3.3.3.	Podržati funkcionisanje specifičnih LGBTI usluga kroz Javne konkurse za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija.		
	2018.	2021.	2023.
	/	60%	100%
Aktivnosti	Objaviti javni konkurs za finansiranje projekata/programa NVO-a kroz koje je moguće podržati funkcionisanje specifičnih LGBTI usluga.		
Ključni nosilac	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava		

Partneri u realizaciji	NVO-i		
Vremenski okvir	III- IV kvartal		
Indikator	Objavljen javni poziv za finansiranje projekata/programa NVO-a		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava/sredstva opredijeljena za finansiranje projekata/programa NVO u skladu sa Odlukom o utvrđivanju prioritetnih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2021. godini.		
Operativni cilj 3.4.	Unaprijeđena turistička usluga za LGBTI turiste.		
Indikator	Smanjen stepen diskriminacije LGBTI osoba u pristupu javnim uslugama za 5% u odnosu na 2018.g.		
	2018.	2021.	2023.
	13.7%	11%	8.5%
Mjera 3.4.3.	Mapirati turističke gej frendli lokacije i sadržaje.		
	2018.	2021.	2022.
	0%	50%	100%
Aktivnosti	Izrada web site-a na crnogorskom i engleskom jeziku sa mapom svih LGBTIQ frendli mjesta u Glavnom gradu Podgorica.		
Ključni nosilac	NVO Queer Montenegro		
Partneri u realizaciji	Lokalne turističke organizacije, ugostiteljski objekti, privredna društva		
Vremenski okvir	II-III kvartal		
Indikator	Izrađen web site sa mapom LGBTIQ frendli mjesta.		
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Budžet NVO Queer Montenegro po projektu koji finansira Glavni grad Podgorica/ 1.750,00€		

CRNA GORA
Ministarstvo pravde, ljudskih
i manjinskih prava

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE KVALITETA ŽIVOTA
LGBTI OSOBA U CRNOJ GORI ZA 2020. GODINU**

Podgorica, jul 2021. godine

I UVODNI REZIME

Strategija za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2019-2023, čija je realizacija u toku, predstavlja izraz kontinuiteta politike Vlade Crne Gore i njene posvećenosti da i dalje radi na unapređenju i zaštiti prava i sloboda LGBTI osoba. Ona predstavlja odgovor na uočen izazov u vezi sa društvenim prihvatanjem LGBTI osoba, odnosno na još uvijek izraženu društvenu percepciju opterećenu stereotipima i predrasudama prema ovoj društvenoj grupi, koja u postojanju LGBTI osoba vidi kršenje morala i vrijednosti o poželjnom načinu života.

Takođe, Strategija se temelji na izvještajima i preporukama brojnih međunarodnih tijela, kojima su sugerisana unapređenja u politici zaštite LGBTI osoba, posebno sa aspekta primjene zakona na zaštiti njihovih prava i sloboda, kao i sa aspekta njihove bolje inkluzije u različitim sferama društvenog života.

Strateški ciljevi Strategije su:

1. „Unaprijeđeno društveno prihvatanje LGBTI osoba kroz snažniju podršku građana/ki ostvarivanju njihovih prava, jačanju nediskriminatornog karaktera sistema obrazovanja i eliminaciju diskriminacije u pogledu prava LGBTI osoba na sopstvenu kulturu.“
2. „Unaprijeđen normativni okvir i njegova primjena za zaštitu ljudskih prava LGBTI osoba.“
3. „Unaprijeđen pristup radu, uslugama i servisima podrške za LGBTI osobe.“

Da bi se ostvarili ti ciljevi, identifikovano je tri ključne oblasti djelovanja:

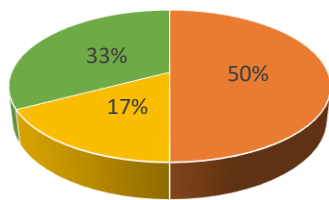
1. Društveno prihvatanje LGBTI osoba;
2. Bezbjednost i zaštita ljudskih prava LGBTI osoba;
3. Pristup radu, uslugama i servisima podrške.

U okviru svake od ovih oblasti, formulisani su strateški i operativni ciljevi uz programske mjere i aktivnosti za ostvarenje tih ciljeva, uz prateće indikatore učinka i rezultata kojima se mjeri uspješnost njihovog sprovođenja i njihov doprinos ostvarivanju ciljeva Strategije. Za sprovođenje Strategije svake godine se formulišu godišnji akcioni planovi, za čiju implementaciju je zadužen Nacionalni tim za koordinaciju praćenja primjene Strategije, formiran Rješenjem br. 01-023-709/19-29 od 1. avgusta 2019. godine. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je zatražilo informaciju od svih koji su, Akcionim planom bili evidentirani, kao nosioci aktivnosti, o obimu i stepenu njihove realizacije u izvještajnom periodu. Svi dobijeni inputi integrisani su u tabelarnu formu koja je sastavni dio Izvještaja. Većina članova Nacionalnog tima je aktivno učestvovala u procesu izvještavanja o realizaciji aktivnosti koje su predviđene Akcionim planom za 2020. godinu.

Izvještaj o sprovođenju Akcionog plana predstavlja kratak pregled realizovanih mjera i aktivnosti definisanih AP tokom 2020. godine. Realizovane aktivnosti su pokazatelj napora nadležnih institucija na planu ostvarivanja zadatih mjera, odnosno projektovanih strateških ciljeva, kojima se teži poboljšanje kvaliteta života LGBTI osoba.

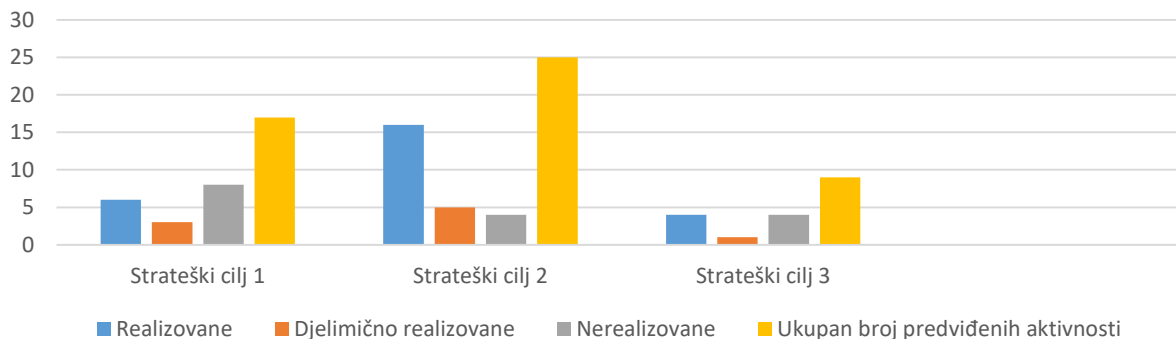
Stepen realizacije aktivnosti koje su predviđene Akcionim planom za 2020. godinu je na dosta visokom nivou i može se konstatovati da je zadovoljavajući, imajući u vidu da je 2020. godinu obilježila pandemija COVID 19 i da su mjerama za suzbijanje širenja virusa bila zabranjena okupljanja, što je dovelo do toga da se neke aktivnosti odlože (oko 50 % aktivnosti je potpuno realizovano i 17% djelimično realizovano, dok je za 33% aktivnosti izostala realizacija). U okviru prvog strateškog cilja, 6 aktivnosti je realizovano, 3 su djelimično realizovane, dok je 8 aktivnosti ostalo nerealizovano. U okviru drugog strateškog cilja, 16 aktivnosti je realizovano, 5 je djelimično realizovano, dok je 4 aktivnosti ostalo nerealizovano. U okviru trećeg strateškog cilja, 4 aktivnosti su realizovane, jedna je djelimično realizovana, dok su 4 aktivnosti ostale nerealizovane.

Stepen realizacije aktivnosti AP za 2020.godinu

■ Realizovano ■ Djelimično realizovano ■ Nerealizovano

Pregled realizacije aktivnosti u odnosu na ukupan broj predviđenih aktivnosti po strateškim ciljevima

U prethodnih 12 mjeseci, neka od ključnih dostignuća ove Strategije podrazumijevaju: usvajanje Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, senzitivizaciju i unapređenje kapaciteta i znanja značajnog broja policijskih službenika/ca, sudija/tkinja, tužilaca/teljki, stručnih radnika/ca i nastavnog kadra u osnovnim i srednjim školama, kao i predstavnika/ca Parlamenta. Takođe, veoma značajnim smatramo i osnivanje fokal point mreže lokalnih samouprava, koja je formirana u cilju sinhronizacije politika u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava LGBTI osoba, koje se sprovode na nacionalnom nivou.

Takođe, komunikacija stručnih tijela poput Tima povjerenja odvijala se u kontinuitetu i za vrijeme trajanja pandemije COVID 19. U protekloj godini, izrađene su i smjernice za postupanje policijskih službenika tokom procesuiranja slučajeva zločina iz mržnje prema LGBTI osobama.

Takođe, urađena je i analiza primjene antidiskriminacionog zakonodavstva pod nazivom „Promocija različitosti i ravnopravnosti u Crnoj Gori“, podržana od strane Savjeta Evrope u okviru projekta “Horisontal fascility”. Ova analiza ukazuje na brojne izazove sa kojima se suočavaju pravosudni organi i druge nadležne institucije u odnosu na procesuirane slučajeve u kojima su LGBTI osobe oštećena strana odnosno na izazove u implementaciji krivičnog zakona i zakona o zabrani diskriminacije. Njima su obuhvaćeni slučajevi i na krivičnom i na prekršajnom nivou. Analiza sadrži preporuke i smjernice za bolju i efikasniju implementaciju zakona a konačni cilj je efikasna borba protiv zločina iz mržnje i govora mržnje prema ovoj ranjivoj društvenoj

grupi. Nadalje, urađena je i Analiza crnogorskog normativnog okvira u pogledu usaglašenosti sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istog pola sa osvrtom na potrebne izmjene i dopune zakona i podzakonskih akata, koja uključuje i konkretne predloge za dopune zakona koje su potrebne, kao i popis podzakonskih akata koje je potrebno uskladiti ili kreirati.

U prethodnom periodu, urađena je i revizija "Smjernica za zdravstvene radnike/ce za afirmativno postupanje prema transrodnim, rodno varijantnim i interpolnim osobama".

Uprkos situaciji koja je izazvana pandemijom COVID 19, koja predstavlja glavni izazov sa kojim se suočavamo pri realizaciji predviđenih aktivnosti, ističemo da je veliki dio aktivnosti realizovano, dok je jedan dio njih odložen do poboljšanja epidemiološke situacije u zemlji, a sve u cilju njihovog sprovođenja na kvalitetniji i sveobuhvatniji način. Takođe, jedan od izazova odnosio se na sinhronizaciju donešenog zakonskog okvira i povezane prakse što je bio preduslov za implementaciju određene aktivnosti. Naime, u saradnji sa partnerima iz nevladinih i međunarodnih organizacija, donešena je odluka da se djelimično realizovane i nerealizovane aktivnosti odlože usljed postizanja boljih rezultata ili dobijanja značajnijeg benefita u kontekstu implementacije, poput više opredijeljenih finansijskih sredstava ili većeg obuhvata pripadnika ciljnih grupa, što je u konkretnim slučajevima značilo tolerantniji i prihvatljiviji kontekst u kojem LGBTI osobe žive. Sve nerealizovane i djelimično realizovane aktivnosti iz AP za 2020. godinu, uvrštene su u AP za 2021. godinu.

Važno je naglasiti da su indikatori za neke od aktivnosti ispunjeni u većem procentu od planiranih, kao i to da je realizovan veliki broj aktivnosti u kontekstu unapređenja kvaliteta života LGBTI osoba, a koje nijesu bile predviđene Strategijom.

Realizacija Akcionog plana za 2020. godinu finansirana je iz budžeta Crne Gore, kao i projektnim sredstvima nevladinih i međunarodnih organizacija.

Ukupno planirana sredstva za realizaciju aktivnosti u Akcionom planu za 2020. godinu iznosila su **146.285,00 Eura**. Ukupno realizovana sredstva u toku 2020. godine iznosila su **88. 182,09 Eura**. Shodno Zakonu o nevladinim organizacijama, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u 2020. godini raspodijelilo 130.000,00€ nevladinim organizacijama kroz finansiranje 9 projekata NVO u oblasti zaštite i promovisanja ljudskih i manjinskih prava - zaštita i unapređenje ljudskih prava LGBTI osoba.¹²

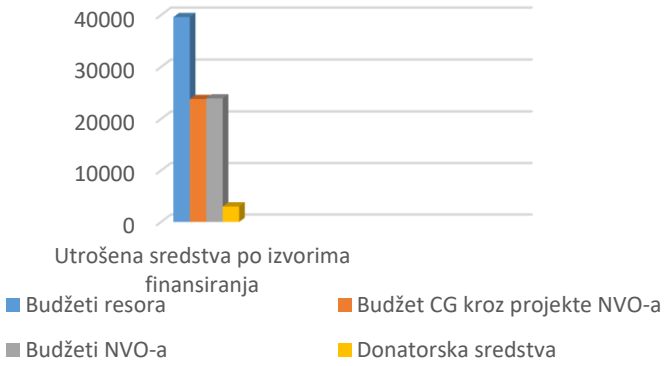
Ukupno realizovana sredstva iz Budžeta CG za realizaciju istih iznosila su **63.427,09 Eura**, od kojih je **23.827,09 Eura** utrošeno od strane nevladinih organizacija kroz projekte koje je finansiralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u okviru Javnog konkursa za finansiranje projekata i programa NVO-a u oblasti unapređenja kvaliteta života LGBTI osoba. Takođe, važno je navesti da je za realizaciju aktivnosti iz AP za 2020. godinu **23.945,00 Eura** utrošeno iz budžeta nevladinih organizacija. Pored toga, **3.000,00 Eura** utrošeno je iz donacija međunarodnih organizacija.

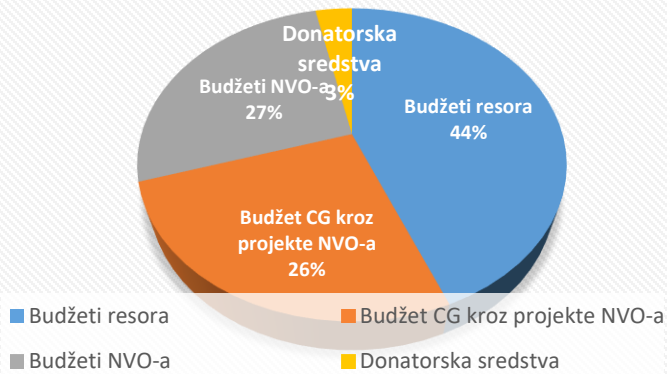
¹ Sredstva koja su dodijeljena iz Budžeta CG nevladinim organizacijama kroz Javni konkurs za finansiranje projekata i programa NVO-a u oblasti unapređenja kvaliteta života LGBTI osoba (130.000, 00 eura) nijesu planirana Akcionim planom za 2020. godinu, tj. nije preciziran iznos koji se planira raspodijeliti.

²<https://mmp.gov.me/rubrike/saradnja-sa-NVO/229237/ODLUKU-O-RASPODJELE-SREDSTAVA-ZA-FINANSIRANJE-PROJEKATA-PROGRAMA-NEVLADINIH-ORGANIZACIJA-U-OBLASTI-UNAPREdENJA-KVALITETA-zIVOTA.html>

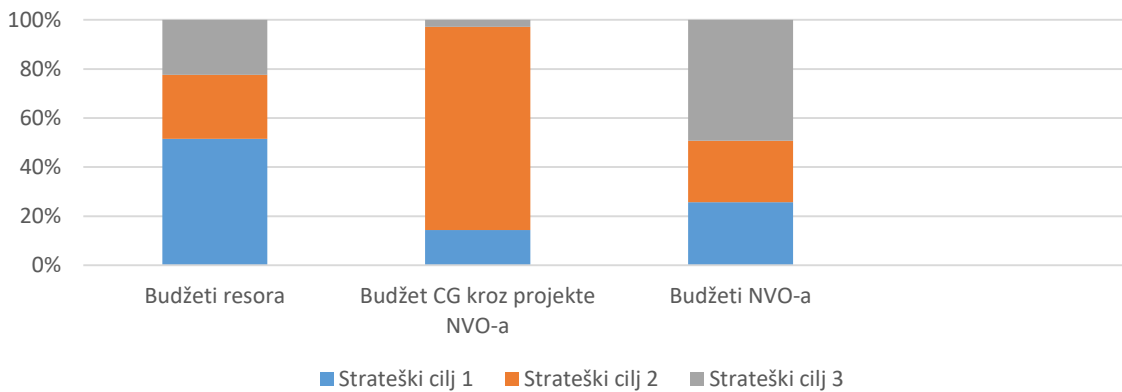
Utrošena sredstva po izvorima finansiranja

Utrošena sredstva po izvorima finansiranja

Utrošena sredstva po strateškim ciljevima i izvorima finansiranja

II KLJUČNA POSTIGNUĆA

Društveno prihvatanje LGBTI osoba

U izvještajnom periodu, u oblasti "Društveno prihvatanje LGBTI osoba", najznačajniji postignuti rezultati odnose se na: formiranje Fokal point mreže lokalnih samouprava, senzibilisanje i unapređenje kapaciteta i znanja nastavnog i stručnog osoblja iz osnovnih i srednjih škola, promociji tolerancije, nenasilja i poštovanja različitosti u svim osnovnim i srednjim školama, edukaciju predstavnika/ca političkih partija o međunarodnim standarima ljudskih prava LGBTI osoba, i dr.

Fokal point mreža lokalnih samouprava formirana je u cilju sinhronizacije politika u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava LGBTI osoba, koje se sprovode na nacionalnom nivou. Ciljevi ove mreže su razmjena iskustava i znanja o LGBTI pitanjima između lokalnih samouprava, saradnja lokalnih samouprava na projektima i specifičnim pitanjima, razmjena dobrih praksi i inicijativa u kontekstu ostvarivanja prava LGBTI osoba, saradnja sa organizacijama civilnog društva i nacionalnim institucijama u oblasti unapređenja i zaštite prava LGBTI osoba i povezivanje sa međunarodnim partnerima i inicijativama u LGBTI tematici.

Tokom implementacije ovog Akcionog plana, a u cilju unapređenja društvenog prihvatanja LGBTI osoba kroz snažniju podršku građana/ki u ostvarivanju njihovih prava, jačanju nediskriminatornog karaktera sistema obrazovanja i eliminaciji diskriminacije u pogledu prava LGBTI osoba na sopstvenu kulturu, sprovedene su edukacije nastavnog i stručnog osoblja (psihologa i pedagoga), čime je ukupna sposobnost obrazovnih ustanova da na sistemski način doprinesu povećanju nivoa znanja i informisanosti učenika i studenata o ljudskim pravima LGBTI osoba povećan.

Povodom Međunarodnog dana tolerancije koji se obilježava 16. novembra, promovisana je tolerancija, nenasilje i poštovanja različitosti u svim osnovnim i srednjim školama, gdje su učenici/e imali/e priliku da se upoznaju sa pojmom tolerancije, bogatstva različitosti ideja i stavova svih onih koji su druge nacije, vjere, seksualnog oprijedjeljenja, ili onih koji govore drugim jezikom, te da razumijevanje i prihvatanje mišljenja koje je drugačije od našeg predstavlja vrlinu i bogatstvo, što je preduslov za zdrav i miran život unutar zajednice. Istim povodom realizovana je kampanja "Transmisija", koje je na socijalnim mrežama imala doseg 15200 mladih osoba. Kampanja je podržana od strane Instituta za medije. Takođe, u okviru XXIV generacije Škole ljudskih prava koju realizuje NVO Centar za građansko obrazovanje, održano je 6 radionica u srednjim školama na temu promocije jednakosti i prevencije nasilja prema LGBTI osobama za 153 učenika/ce u opštinama Podgorica, Danilovgrad, Herceg Novi, Kotor, Berane i Pljevlja, kao i 4 radionice u osnovnim školama na temu ljudskih prava LGBT osoba za 120 učenika/ce u opštinama Podgorica i Kotor. Pored toga, održana je konferencija o položaju LGBTI osoba u CG i stepenu zastupljenosti pitanja LGBTI prava u sistemu obrazovanja sa 45 učesnika/ca (predstavnika/ca institucija, NVO, srednjih škola, omladinskih i studentskih organizacija).

Kada je u pitanju edukacija starješina Vojske Crne Gore u pogledu njihovog senzibilisanja za rad sa LGBTI osobama, ostvarena je saradnja sa Ministarstvom odbrane kroz potpisivanje Memoranduma o saradnji u odnosu na ljudska prava LGBTI osoba, koji, između ostalog, podrazumijeva organizovanje pomenutih edukacija u cilju podizanja nivoa znanja i informisanosti o ljudskim pravima LGBTI osoba. Zbog situacije sa pandemijom, edukacije nijesu realizovane u planiranom periodu, ali će se realizovati tokom 2021. godine.

Takođe, u saradnji sa Jedinicom za borbu protiv govora mržnje i Savjetom Evrope, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore je 5. marta 2020.godine održao 56. Tematsku sjednicu na temu: „Jednakost pred zakonom i zabrana diskriminacije u cilju poštovanja različitosti“ o Predlogu zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. Cilj ove sjednice

bio je otvaranje debate o važnosti promovisanja antidiskriminacije i zaštite prava LGBTI osoba, kao i razmjena iskustva i naučenih lekcija. Ova aktivnost je bila dio Akcije za promociju različitosti i jednakosti u Crnoj Gori koja se odvija u okviru Horizontal Facility programa za Zapadni Balkan i Tursku - II faza, koji kofinansiraju Evropska unija i Savjet Evrope, a sprovodi Savjet Evrope.

Ministarstvo kulture je putem javnog konkursa u 2020. godini u oblastima umjetnosti i kulture finansiralo dva projekta NVO koji se odnose na LGBT i transrodne osobe u iznosu od 28.153,67 eura.

Ključni izazovi koji su doveli do djelimične realizacije ili nerealizacije određenih aktivnosti u ovoj oblasti, odnosili su se većinom na situaciju izazvanu pandemijom COVID 19. Tako, na primjer, izostala je realizacija aktivnosti usmjerenih na senzibilisanje sportskih radnika i starješina Vojske CG za rad sa LGBTI osobama, edukacija prosvjetnih inspektora/ki o normativnom okviru kojim se štite ljudska prava LGBTI osoba, fokus grupa sa roditeljima LGBTI osoba u vezi sa obezbjeđenjem podrške LGBTI djeci, izrada i distribucija preporuka javnom TV servisu sa akcentom na potrebu obogaćivanja programskog sadržaja kojim se afirmišu principi tolerancije prema LGBTI osobama, te organizovanje izložbi umjetničkih radova LGBTI osoba.

BEZBJEDNOST I ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA LGBTI OSOBA

U oblasti "Bezbjednost i zaštita ljudskih prava LGBTI osoba", najznačajniji postignuti rezultati odnose se na: izradu analize antidiskriminacionog i krivičnog zakonodavstva u odnosu na pojave "govora mržnje" i "zločina iz mržnje", smjernica za pripadnike/ce policije u Odeljenju za telekomunikacione i elektronske tehnologije za suzbijanje i adekvatno procesuiranje slučajeva govora mrženje na internetu, reviziju pravne analize o pravnom prepoznavanju roda u Crnoj Gori, kao i Nacrta Zakona o pravnom prepoznavanju roda, senzibilisanje i unapređenje kapaciteta i znanja pripadnika/ca policije, sudija/tkinja, tužilaca/teljki i predstavnika/ca lokalnih samouprava za senzibilan rad sa LGBTI osobama, kao i unapređenje znanja sudija/tkinja i tužilaca/teljki za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama, te informisanje građana i građanki iz LGBTI zajednice, njihovih prijatelja/ica i članova/ica porodice o njihovim pravima u oblasti prekršajno-pravne i krivično-pravne zaštite od diskriminacije i nasilja.

Pripadnici Uprave policije staraju se o bezbjednosti i zaštiti prava građana/ki Crne Gore i drugih lica, a samim tim i pripadnika/ca LGBT zajednice. U svom radu rukovode se principima vladavine prava i zaštite ljudskih prava svih građana/ki, principom da su rodni identitet i seksualna orijentacija sastavni dio ličnosti svakog lica i ne mogu biti osnov zloupotrebe i diskriminacije. Kroz implementaciju aktivnosti ovog Akcionog plana, realizovane su brojne obuke za jačanje kapaciteta policije za postupanje u slučajevima diskriminacije i nasilja nad LGBTI osobama, u cilju unaprijeđenja zaštite i promocije prava LGBTI osoba kao i povećanja senzibiliteta u komunikaciji i rješavanju potencijalnih delikata učinjenih na štetu LGBTI osoba među kojima je i zločin iz mržnje.

Pored navedenog, poseban akcenat je stavljen na jačanje povjerenja između policije i LGBTI zajednice kroz zajedničku saradnju u okviru Tima povjerenja Uprave policije i LGBTI zajednice. Tim povjerenja je važna spona između LGBTI zajednice i Uprave policije. Osim aktivnog učešća u sprovođenju mjera navedene Strategije i drugih aktivnosti usmjerenih na dodatno senzibilisanje policijskih službenika/ca u radu sa pripadnicima/ama LGBTI zajednice, Tim ima ulogu i u prepoznavanju modaliteta rješavanja pojedinačnih slučajeva krivičnih djela i prekršaja izvršenih na štetu LGBTI osoba. Tim povjerenja bavi se i drugim pitanjima od važnosti za rješavanje problema LGBTI osoba, a koje su u isključivoj ili djelimičnoj nadležnosti policije i MUP-a, i ima pravo da podnosi inicijative da, kada je to potrebno, sjednicama Tima prisustvuju i predstavnici/e drugih institucija i organizacija. Komunikacija NVO koje se bave promocijom i zaštitom prava

LGBTI osoba i Uprave policije i MUP-a je kontinuirana i konstruktivna. Tim je bio u toku sa realizacijom svih pojedinačnih zahtjeva od važnosti sa LGBTI zajednicu.

Takođe, u posmatranom periodu 8% sudija/tkinja, kao i 8% državnih tužilaca/teljki edukovano je u oblasti procesuiranja zločina iz mržnje prema LGBTI osobama (što je značajno veći procenat realizacije u odnosu na planirani u ovoj godini).

Takođe, u kontekstu unapređenja bezbjednosti i zaštite ljudskih prava, u prethodnom periodu je poseban fokus stavljen na promociji Vladine LGBTI politike na lokalnom nivou, odnosno jačanju kapaciteta lokalnih institucija da je implementiraju i da obezbjede zaštitu LGBTI osobama od diskriminacije i nasilja. Shodno tome, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je potpisalo Memorandume o saradnji i razumijevanju o mjerama u borbi protiv diskriminacije po osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta i promociji tolerancije prema LGBTI osobama sa 21 crnogorskom opštinom. Pod okriljem predmetnih Memoranduma realizovani su paneli i edukacije za predstavnike/ce lokalnih samouprava na kojima im je prezentovana Vladina LGBTI politika, preneseno znanje iz oblasti zaštite od diskriminacije i ojačane njihove sposobnosti da na efektivan način implementiraju mjere na unapređenju poštovanja ljudskih prava LGBTI osoba, kao i predočene smjernice za izradu lokalnih akcionih planova koji se tiču unapređenja kvaliteta života LGBTI osoba.

Takođe, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je, posredstvom Savjeta Evrope i uz finasijsku i ekspertsku podršku kroz "Horizontal facility program for Western Balkans and Turkey" izradilo analizu antidiskriminacionog i krivičnog zakonodavstva u odnosu na pojave "govora mržnje" i "zločina iz mržnje" kao posebno opasne pojave po cijelu društvenu zajednicu. Ova analiza ukazuje na brojne izazove sa kojima se suočavaju pravosudni organi i druge nadležne institucije u odnosu na procesuirane slučajeve u kojima su LGBTI osobe oštećena strana odnosno na izazove u implementaciji, prije svega, Krivičnog zakona i Zakona o zabrani diskriminacije.³ Nakon izrade gore pomenutog Priručnika, organizovana je online obuka za službenike/ce Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda o sticanju i unapređenju znanja o ljudskim pravima i mehanizmima zaštite od diskriminacije, kao i primjeni istih u svakodnevnom radu.

Osim gore pomenute analize, izrađena je i analiza „Jednakost LGBTIQ osoba pred zakonom“ - Analiza međunarodnih standarda, pravnog i institucionalnog okvira za zaštitu prava LGBTIQ osoba u Crnoj Gori sa pregledom prakse evropskih i nacionalnih sudova i stanja zaštite prava u ovoj oblasti u državama u regionu, koju je uradio NVO CEMI u okviru projekta koji je finansiralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.

Kada je u pitanju informisanost LGBTI osoba o njihovim zakonskim pravima u oblasti krivično-pravne i prekršajno-pravne zaštite od nasilja i diskriminacije, kroz održavanje info sesija, radionica, sastanaka, informisanja putem društvenih mreža, "viber" grupa, kao i distribucijom informativnih materijala, možemo konstatovati da je ona na zadovoljavajućem nivou i u značajno većem procentu u odnosu na ono što je predviđeno u ovoj godini.

Međutim, izazov promjene društvene percepcije prema LGBTI osobama i dalje zahtjeva odlučan odgovor svih društvenih aktera, pa je potrebno dalje produbljivati uspostavljen pozitivni trend u ovoj oblasti, kroz dalju realizaciju aktivnosti koje su se u prethodnom periodu pokazale efektivnim.

Ključni izazovi koji su doveli do djelimične realizacije ili nerealizacije određenih aktivnosti u ovoj oblasti, odnosili su se većinom na situaciju izazvanu pandemijom COVID 19. Tako, na primjer, izostala je realizacija aktivnosti usmjerenih na edukacije matičara/ki o primjeni Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, formiranje tri tima za kreiranje lokalnih

---

³ file:///C:/Users/HP/Downloads/HF23-handbook-atidiscrimination-law_MNE.pdf.pdf

akcionih planova u 3 opštine u Crnoj Gori i usvajanje osam lokalnih akcionih planova, trening za predstavnike/ce državnih institucija koji će biti odgovorni za implementaciju Zakona o pravnom prepoznanju roda.

PRISTUP RADU, USLUGAMA I SERVISIMA PODRŠKE

U cilju unapređenja pristupa uslugama zdravstvene zaštite za LGBTI osobe, izrađen je priručnik "Smjernice za zdravstvene radnike/ce za afirmativno postupanje prema transrodnim, rodno varijantnim i interpolnim osobama". Međutim, ostale aktivnosti koje doprinose realizaciji navedenog cilja a koje se odnose na edukacije zdravstvenih radnika/ca, izostale su sa realizacijom zbog nedostupnosti zdravstvenih radnika/ca usljed pandemije COVID19.

Shodno Zakonu o nevladinim organizacijama Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u 2020. godini raspisalo Javni konkurs za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite i promovisanje ljudskih i manjinskih prava - zaštita i unapređenje ljudskih prava LGBTI osoba. Ukupna vrijednost sredstava raspodijeljenih za navedeni konkurs je 130.000,00€, kroz finansiranje 9 projekata nevladinih organizacija.

U izvještajnom periodu, održan je konsultativni sastanak Ministarstva rada i socijalnog staranja i predstavnika/ca NVO sektora u cilju prezentovanja postupka i uslova licenciranja pružalaca usluga u oblasti socijalne i dječije zaštite.

Tematska sjednica Socijalnog savjeta sa fokusom na antidiskriminacionu zaštitu LGBTI osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa nije realizovana u toku 2020. godine, već početkom 2021. godine. Tema održane sjednice bila je "Dostojanstveni rad za sve: dostojanstvo, jednakost, i antidiskriminacija LGBTIQ osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa."

U sektoru turizma izostala je izrada analize tržišta i procjene potreba u kontekstu LGBTI turističkog tržišta, samim tim i Program razvoja turističke ponude za LGBTI turiste/kinje u Crnoj Gori, zbog neispunjenja ugovornih obaveza od strane pružaoca usluga koji je angažovan za izradu ove analize.

III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

Oblast 1.DRUŠTVENO PRIHVATANJE LGBTI OSOBA			
STRATEŠKI CILJ 1	Unaprijeđeno društveno prihvatanje LGBTI osoba kroz snažniju podršku građana/ki u ostvarivanju njihovih prava, jačanju nediskriminatornog karaktera sistema obrazovanja i eliminaciji diskriminacije u pogledu prava LGBTI osoba na sopstevnu kulturu.		
Operativni cilj 1.1.	Podrška crnogorskih građana i građanki LGBTI osobama u borbi za ostvarivanje njihovih prava povećana za 10%.		
Indikator "Nivo podrške građana i građanki LGBTI osobama u borbi za ostvarivanje njihovih prava povećan za 10% u odnosu na 2018. godinu"	2018. 43%	2021. 48%	2023. 53%
Mjera 1.1.2.	Edukovati sportske radnike/ce za senzibilan rad sa LGBTI osobama		
Indikator "Kampanjama obučeno 50% sportskih udruženja u Crnoj Gori"	2018. 0%	2021. 18%	2023. 30%

Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju(uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Organizovati radionice za obuku sportskih trenera/ica za senzibilan rad sa LGBTI osobama.	Organizovana najmanje jedna radionica za obuku sportskih trenera/ica za senzibilan rad sa LGBT osobama. Radionice pohađalo najmanje 6% licenciranih sportskih trenera/ica.	Ministarstvo sporta i mladih, partner u realizaciji Nacionalni sportski savezi u Crnoj Gori i NVO	III kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Imajući u vidu da je trajala pandemija COVID19, te da su bile na snazi mjere zabrane okupljanja u zatvorenom prostoru, a kako broj sportskih trenera u Crnoj Gori prelazi više stotina nije bilo moguće realizovati navednu mjeru.	IV kvartal 2021.	Budžet Ministarstva sporta/ 1 000 EUR	0 Eura	Ukoliko pandemija COVID19 ne dozvoli sprovođenje klasičnih radionica napraviti plan za online buke, te povećati intenzitet sprovođenja obuka kako bi se postigao predviđeni indikator..
Mjera 1.1.3.		Edukovati predstavnike/ce političkih partija o međunarodnim standardima ljudskih prava LGBTI osoba							
Indikator 60% predstavnika/ca političkih partija u Skupštini Crne Gore edukovano u oblasti ljudskih prava LGBTI osoba		2018. 0%			2020. 100%			2023.	
Organizovati edukaciju za podizanje nivoa znanja i informisanosti predstavnika/ca političkih partija o međunarodnim standardima ljudskih prava LGBTI osoba	Organizovati edukacije za predstavnike/ce političkih partija u Skupštini Crne Gore u oblasti ljudskih prava LGBTI osoba	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, partner Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i	I kvartal	IV kvartal	Realizovano Na inicijativu Ministarstva za ljudska i manjinska prava, a u saradnji sa Jedinicom za borbu protiv govora mržnje i Savjetom Evrope, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore je 5. marta 2020.godine održao 56. tematsku sjednicu na temu: „Jednakost pred zakonom i zabrana diskriminacije u cilju poštovanja različitosti“ o Predlogu zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. Sjednici je prisustvovalo 9 predstavnika Skupštine CG.		Budžet MLJMP/2.000,00€ + donatorska sredstva Savjeta Evrope kroz “Horizontal fascility” program	0 Eura	Nataviti sa ovom aktivnošću i u narednom periodu, do postizanja predviđenog indikatora od 60% predstavnika političkih partija koji će biti edukovani o ljudskim pravima LGBTI osoba.
Mjera 1.1.4.		Prevesti, publikovati i promovisati novo izdanje Džogđakarta principa.							
Indikator		2018.			2021.			2023.	

Publikovani Džogdžakarta principi na crnogorskom jeziku. Održan panel na kome su promovisani Džogdžakarta principi. Distribuirano donosiocima odluka i starješinama organa		0%			100%				
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Prevođenje i publikovanje dopunjenog izdanja Džogdžakarta principa o međunarodnim pravnim standardima u oblasti ljudskih prava LGBTI osoba, kako bi se ono učinilo dostupnim javnosti u Crnoj Gori. Takođe, publikacija će biti predstavljena široj javnosti kroz organizaciju panela, kao i njenom distribucijom u elektronskom i štampanom formatu.	Publikovani Džogdžakarta principi na crnogorskom jeziku. Održan panel na kome su promovisani Džogdžakarta principi. Distribuirano donosiocima odluka i starješinama organa.	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, partner u realizaciji Ministarstvo vanjskih poslova i NVO-i	I kvartal	IV kvartal	Djelimično realizovano Dopunjeno izdanje Džogdžakarta principa o međunarodnim pravnim standardima u oblasti ljudskih prava LGBTI osoba je prevedeno, ali nije odštampano i publikovano. Razlog je nedostatak budžetskih sredstava na stavci koja je predviđena za štampanje.	IV kvartal 2021	Budžet MLJMP/ 2.000 Eura	0eura	Publikaciju predstaviti široj javnosti u narednom periodu.
Mjera 1.1.5.		Edukovati starješine Vojske Crne Gore za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.							
Indikator		2018.			2021.			2023.	
Obučeno 30% starješina u Vojski Crne Gore		0%			18%			30%	
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Organizovati najmanje dvije radionice za obuku starješina u Vojski Crne Gore za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.	Održane najmanje dvije radionice	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, partner Ministarstvo odbrane, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, NVO Queer Montenegro u partnerstvu sa NVO	I kvartal	II kvartal	Nerealizovano Ostvarena je saradnja sa Ministarstvom odbrane kroz potpisivanje Memoranduma o saradnji u odnosu na ljudska prava LGBTI osoba. Ova saradnja, između ostalog, podrazumijeva organizovanje edukacija za starješine Vojske Crne Gore u cilju podizanja nivoa znanja i	III kvartal 2021.	Budžet MLJMP/ 1.500,00€ Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra a koji finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori / 4.100,00 €	0 eura	Nakon realizacije ovih radionica za starješine Vojske Crne Gore, kada se stvore epidemiološki uslovi za njihovo održavanje, izvršiti procjenu njihovih potreba u oblasti podizanja nivoa znanja i informisanosti o ljudskim pravima LGBTI osoba, a nakon toga izraditi informativne i edukativne materijale za pripadnike/ce Vojske Crne Gore u cilju njihovog senzibilisanja u radu sa LGBTI osobama.

		Juventas i Asociacijom Spektra			informisanosti o ljudskim pravima LGBTI osoba, kao i o potrebi senzibilnog postupanja u radu sa njima. Međutim, zbog epidemiloške i političke situacije, te zbog mjere kojom su bila zabranjena okupljanja, aktivnost je odložena za treći kvartal 2021. godine u dogovoru sa donatorima.				
Mjera 1.1.6. Informisati pripadnike/ce Vojske Crne Gore o međunarodnim standardima ljudskih prava LGBTI osoba.									
Indikator 40% aktivnog sastava Vojske Crne Gore informisano o međunarodnim standardima ljudskih prava LGBTI osoba.	2018				2021	2023			
	0%				24%	40%			
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Izrada informativnih i edukativnih materijala za podizanje nivoa znanja i informisanosti pripadnika/ca Vojske Crne Gore o međunarodnim standardima ljudskih prava LGBTI osoba i mehanizmima njihove zaštite i distribuirati ih pripadnicima/ama Vojske Crne Gore	Izradene brošure i 24% pripadnika/ca Vojske Crne Gore informisano putem informativnih materijala.	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, partneri Ministarstvo odbrane, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i	II kvartal	III kvartal	Nerealizovano Ova aktivnost nije realizovana iz razloga što nisu održane radionice za obuku starješina Vojske CG, na kojima je neophodno izvršiti procjenu njihovih potreba u oblasti podizanja nivoa znanja i informisanosti o ljudskim pravima LGBTI osoba.	IV kvartal 2021.	Budžet MLJMP/ 1.000,00€	0 eura	Do kraja 2021. godine izraditi informativni i edukativni materijali za pripadnike/ce Vojske Crne Gore u cilju njihovog senzibilisanja u radu sa LGBTI osobama, koje bi trebale da prethode ovoj aktivnosti.
Mjera 1.1.7. Organizovati fokus grupe sa roditeljima LGBTI osoba u vezi sa obezbjeđenjem podrške LGBTI djeci.									
Indikator Organizovano 10 fokus grupa sa roditeljima LGBTI osoba.	2018.				2021.	2023.			
	0%				60%	100%			
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja

Organizovati dvije fokus grupe sa roditeljima LGBTI osoba u vezi sa obezbjeđenjem podrške LGBTI djeci.	Održane dvije fokus grupe.	Ministarstvo rada i socijalnog staranja, partneri Centri za socijalni rad i NVO-i	I kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Ova aktivnost nije u potpunosti realizovana zbog pandemije izazvane novim virusom Covid-19, odnosno mjere kojom su zabranjena okupljanja. Međutim, Ministarstvo rada i socijalnog staranja je 21.02.2020. godine održalo sastanak sa predstavnicima/cama NVO sektora u cilju preciziranja načina pružanja podrške za realizaciju navedene aktivnosti.	III- IV kvartal 2021.	Budžet Ministarstva rada i socijalnog staranja/ nisu potrebna finansijska sredstva	0 eura	Ukoliko epidemiološka situacija u zemlji bude dozvoljavala realizaciju ove aktivnosti, u toku 2021. godine održati tri fokus grupe sa roditeljima LGBTI osoba u vezi sa obezbjeđenjem podrške LGBTI djeci. Takode, realizovati programe koji su vezani za razvoj seksualnosti kod djece i mladih i koji su namijenjeni kao podrška opštoj populaciji, što će dodatno doprinijeti senzibilisanju javnosti i šire zajednice. Međutim, treba uzeti u obzir da aktivnosti sprovedene u ovoj ciljnoj grupi su pokazale da planiranje tačno određenog broja porodica kada se radi o osjetljivim temama i uslugama koje se pokreću prvi put nije u potpunosti moguće i da se porodice ne mogu i ne trebaju požurivati.	
Mjera 1.1.8.		Uspostaviti nacionalnu fokal point mrežu predstavnika/ca lokalnih samouprava za promociju ljudskih prava LGBTI osoba								
Indikator		2018.			2020.				2023.	
Uspostavljena nacionalna fokal point mreža predstavnika/ca lokalnih samouprava za promociju ljudskih prava LGBTI osoba.		0%			100%					
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	
Organizovati sastanak sa predstavnicima/ama lokalnih samouprava na kome će se formirati nacionalna fokal point mreža	Uspostavljena nacionalna fokal point mreža predstavnika/ca lokalnih samouprava za promociju ljudskih prava LGBTI osoba.	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, partneri Lokalne samouprave, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, NVO- JUVENTAS u partnerstvu sa Queer Montenegro i Asociacijom Spektra	II kvartal	III kvartal	Realizovano Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je 12. marta 2020. godine, u saradnji sa NVO sektorom, organizovalo konsultativni sastanak Fokal point mreže lokalnih samouprava, koja je formirana u cilju sinhronizacije politika u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava LGBTI osoba, koje se sprovode na nacionalnom nivou. Ciljevi ove mreže su razmjena iskustava i znanja o LGBTI pitanjima između lokalnih samouprava, saradnja lokalnih samouprava na projektima i specifičnim pitanjima, razmjena dobrih praksi i inicijativa u kontekstu ostvarivanja prava LGBTI osoba, saradnja sa organizacijama civilnog društva i nacionalnim institucijama u oblasti unapređenja i zaštite prava LGBTI osoba i povezivanje sa međunarodnim partnerima i inicijativama u LGBTI tematici.		Budžet MLJMP/1.000,00€	0 eura		
Operativni cilj 1.2.		Unaprijeđen kvalitet i nediskriminatorni karakter sistema obrazovanja u Crnoj Gori								

Indikator		2018.			2021.			2023.		
Stepen diskriminacije LGBTI osoba u oblasti obrazovanja smanjen za 10% u odnosu na 2018. godinu.		19%			14%			9%		
Mjera 1.2.1.		Edukovati nastavno osoblje u osnovnim i srednjim školama o pravima LGBTI osoba.								
Indikator		2018.			2021.			2023.		
Najmanje 15% nastavnog osoblja je edukovano o pravima LGBTI osoba		0%			9%			15%		
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	
Organizovati radionice za edukaciju 240 nastavnika/ca osnovnih i srednjih škola za razvoj demokratskog obrazovanja i ljudskih prava sa posebnim osvrtom na LGBTI populaciju.	Edukovano 240 nastavnika/ca osnovnih i srednjih škola za razvoj demokratskog obrazovanja i ljudskih prava sa posebnim osvrtom na LGBTI populaciju.	Ministarstvo prosvjete i NVO-i	I kvartal	IV kvartal	Djelimično realizovano Zbog situacije sa korona virusom i preopterećenog programa za škole i nastavnike/ce, nije bilo moguće u potpunosti realizovati navedenu aktivnost. Na inicijativu Ministarstva prosvjete i u saradnji sa Zavodom za školstvo, realizovana su tri online seminarara na temu "Razvoj demokratskog obrazovanja i ljudskih prava (interkulturalno obrazovanje), sa posebnim osvrtom na LGBTI populaciju. Program je akreditovan u Zavodu za školstvo u katalogu programa obuke. Seminarima je ukupno obuhvaćeno 90 nastavnika/ca (60 nastavnika/ca iz osnovnih škola, kao i 30 nastavnika/ca srednjih škola) iz opština Danilovgrad, Podgorice, Nikšića i Tuzi. NVO Centar za građansko obrazovanje je, u okviru projekta "LGBTIQ – svako je neko slovo", koji je finansiralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, organizovala trening za nastavni i upravni kadar srednjih škola o prevenciji nasilja nad LGBTI osobama za 21 predstavnika/ce srednjih škola od čega 6 nastavnika/profesora iz Podgorice, Cetinja, Nikšića, Herceg Novog Pljevalja i Plužina. Treningom su osnaženi kapaciteti nastavnog i upravnog kadra za rad sa LGBTIQ učenicima/ama i	IV kvartal 2021.	Budžet Ministarstva prosvjete / 3.000,00 €	Budžet Ministarstva prosvjete / 1.500,00 € Budžet MLJMP kroz finansiranje projekta NVO CGO/ 1165,50 eura	U zavisnosti od situacije sa Kovid-19 i budžetom koji bude odobren, u narednom periodu razmotiti da li obuke organizovati online ili u Zavodu za školstvo (školama).	

Mjera 1.2.6.		Kontinuirano sprovesti kampanje za promociju tolerancije i nenasilja među školskom populacijom							
Indikator		2018.		2021.			2023.		
Kampanjama obuhvaćeno 30% učenika/ca srednjih škola na godišnjem nivou		0%		60%			30%		
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Inicirati da sve osnovne i srednje škole posvete po jedan školski čas temi tolerancije, nenasilja i poštovanja različitosti povodom obilježavanja Međunarodnog dana tolerancije.	Promovisana tolerancija, nenasilje i poštovanja različitosti u svim osnovnim i srednjim školama povodom obilježavanja Međunarodnog dana tolerancije.	Ministarstvo prosvjete Lokalne samouprave, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO	IV kvartal	IV kvartal	Realizovano Povodom Međunarodnog dana tolerancije koji se obilježava 16. novembra, na inicijativu Ministarstva prosvjete, sve osnovne i srednje škole su održale jedan školski čas posvećen toleranciji. Takođe, u cilju promocije tolerancije, nenasilja i poštovanja različitosti, Asocijacija Spektra je implementirala kampanju "Transmisija" podržanu od strane Instituta za medije. Kampanja je na socijalnim mrežama imala doseg 15200 mladih osoba. U okviru projekta "LGBTI prava i izvan 4 zida – JEDNAKOST za sve", koje je finansiralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, NVO CGO je sproveo XXIV generaciju Škole ljudskih prava sa fokusom na LGBTI prava za 29 srednjoškolaca/ke iz 13 opština: Bar, Pljevlja, Plav, Podgorica, Rožaje, Tivat, Bijelo Polje, Kotor, Plužine, Cetinje, Herceg Novi, Danilovgrad i Nikšić. U okviru istog projekta, NVO CGO je organizovao 6 radionica u srednjim školama na temu promocije jednakosti i prevencije nasilja prema LGBTI osobama za 153 učenika/ce u 6 opština: Podgorica, Danilovgrad, Herceg Novi, Kotor, Berane i Pljevlja; kao i 4 radionice u osnovnim školama na temu ljudskih prava LGBT osoba za 120 učenika/ce u 2 opštine: Podgorica i Kotor. U okviru istog projekta održana je konferencija o položaju LGBTI osoba u CG i stepenu zstupljenosti pitanja LGBTI prava u sistemu obrazovanja sa 45 učesnika/ce predstavnika/ce institucija, NVO, srednjih škola, omladinskih i studentskih organizacija, samih LGBTI osoba i drugih.		Budžet Ministarstva prosvjete/ 500€	Asocijacija Spektra, 500 EUR, projektna sredstva Budžet Ministarstva prosvjete/ 0 eura Budžet MLJMP kroz finansiranje projekta NVO CGO /5851,20 EUR Budžet MLJMP kroz finansiranje projekta NVO CGO /361,60 EUR	

					NVO Centar za građansko obrazovanje je, takođe, u okviru projekta "LGBTIQ – svako je neko slovo", koji je finansiralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, organizovao XXV generaciju Škole ljudskih prava sa fokusom na LGBTI prava za 21 srednjoškolaca/ke iz 12 opština: Podgorica, Danilovgrad, Nikšić, Tuzi, Bar, Ulcinj, Kotor, Budva, Pljevlja, Bijelo Polje, Berane i Rožaje. Škola je adresirala pitanja iz oblasti zaštite LGBTIQ prava, identifikovala i dekonstruisala predrasude i stereotipe prema LGBTIQ osobama, ojačana je svijest i unaprijeđeno je znanje o položaju LGBTIQ osoba, ali i stimulirani učesnici/e za aktivnu borbu protiv diskriminacije i nasilja prema LGBTIQ osobama u svojim lokalnim zajednicama NVO Centar za građansko obrazovanje je sproveo takođe kampanju na društvenim medijima u vidu promocije značaja jednakosti LGBTI osoba i posvećenosti borbi protiv diskriminacije i nasilja, i promocije nalaza istraživanja stavova srednjoškolaca/ki o LGBTI osobama i istraživanja školskih programa i udžbenika za srednje škole za zastupljenost LGBTI pitanja.			Budžet MLJMP kroz finansiranje projekta NVO CGO /200,00 EUR	
								Budžet MLJMP kroz finansiranje projekta NVO CGO /2316,79 EUR	
Mjera 1.2.7.		Edukovati prosvjetne inspektore/ke o normativnom okviru kojim se štite ljudska prava LGBTI osoba							
Indikator		2018.	2020.				2023.		
Edukovano 100% prosvjetnih inspektora/ki o normativnom okviru kojim se štite ljudska prava LGBTI osoba.		0%	100%						
Aktivnost	INDIKATORI	Institucije	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Organizovati edukacije za prosvjetne inspektore/ke u oblasti primjene zakona kojim se štite ljudska prava LGBTI osoba u sektoru obrazovanja. Edukacijom će biti obuhvaćeno i jačanje kapaciteta prosvjetnih inspektora/ki za	Edukovano 6 prosvjetnih inspektora/ki o normativnom okviru kojim se štite ljudska prava LGBTI osoba.	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, partneri Uprava za inspekcijске poslove, Ministarstvo prosvjete i Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore	II kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Imajući u vidu da je u predviđenom roku realizacije ove aktivnosti bila prisutna pandemija COVID19, te da su bile na snazi mjere zabrane okupljanja u zatvorenom prostoru, nije bilo moguće realizovati navednu mjeru.	IV kvartal 2021	Budžet Ministarstva za ljudska i manjinska prava/ 10.000 €	Budžet Ministarstva za ljudska i manjinska prava/ 0 €	U narednom periodu uključiti prosvjetne inspektore kao ciljnu grupu u okviru ciklusa edukacija o antidiskriminaciji, koje predstavljaju kontinuiranu aktivnost Ministarstva.

praćenje korišćenja nastavnog materijala koji se tiče LGBTI osoba, kao i za praćenje primjene Zakona o zabrani diskriminacije.									
Operativni cilj 1.3.		Eliminisana diskriminacija LGBTI osoba u pogledu prava na sopstvenu kulturu i na autentični kulturni izraz							
Indikator Stepen diskriminacije LGBTI osoba u pogledu prava na sopstvenu kulturu smanjen na nultu vrijednost u odnosu na 2018. godinu.		2018. 13.7%		2021. 6%		2023. 0%			
Mjera 1.3.1.		Uputiti preporuke javnom TV servisu sa akcentom na osnaživanje afirmacije vrijednosti tolerancije i društvenog prihvatanja LGBTI osoba.							
Indikator Izrađene preporuke i dostavljene javnom TV servisu (1 godišnje)		2018. 0%		2021. 60%		2023. 100%			
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Urađene i distribuirane preporuke javnom TV servisu sa akcentom na potrebi obogaćivanja programskog sadržaja kojim se afirmišu principi tolerancije prema LGBTI osobama.	Urađene i distribuirane preporuke.	Ministarstvo kulture, partneri Javni TV servis i NVO-i	III kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Zbog Covid 19 pandemije i neregularnih uslova funkcionisanja, nije bilo moguće realizovati planirane aktivnosti.	III-IV kvartal 2021.	Budžet Ministarstva kulture/ Nisu potrebna finansijska sredstva.	Budžet Ministarstva kulture/ 0 eura	Krajem 2021. godine izraditi i distribuirati preporuke javnom TV servisu.
Mjera 1.3.3.		Organizovati izložbe umjetničkih radova LGBTI osoba.							
Indikator Održano pet izložbi (jedna godišnje).		2018. 0%		2021. 60%		2023. 100%			
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Realizovati najmanje jednu izložbu umjetničkih radova LGBTI osoba u lokalnim samoupravama na sjeveru Crne Gore	Održana najmanje jedna izložba umjetničkih radova LGBTI osoba lokalnoj samoupravi na sjeveru Crne Gore (Bijelo Polje)	Ministarstvo kulture, lokalna samouprava Bijelo Polje i NVO-i	III kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Zbog Covid 19 pandemije i neregularnih uslova funkcionisanja, nije bilo moguće realizovati planirane aktivnosti.	III-IV kvartal 2021.	Budžet Ministarstva kulture/ 1000 €	Budžet Ministarstva kulture/ 0 eura	Uputiti dopis nadležnim institucijama u lokalnim samoupravama na sjeveru kako bi se utvrdili termini izložbe, precizirao koncept i obim izložbe, uradila selekcija radova i autora, izrada promotivnog materijala i priprema press kit materijala. S obzirom, da do sada nije

												održana nije izložba, u 2021. godini je potrebno realizovati najmanje dvije izložbe.
Mjera 1.3.4.		Promocija Zbornika radova o queer teoriji.										
Indikator		2018.			2020.			2023.				
Realizovan najmanje jedan panel		0%			100%							
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja			
Organizovanje kulturnih aktivnosti – promocija queer literature i queer teatra u 3 crnogorske opštine (dvije na sjeveru i jedna na jugu, u skladu sa lokalnim akcionim planovima u tim opštinama)	3 promocije queer literature organizovano, održane 3 predstave	Queer Montenegro, partneri NVO Juventas i Asocijacija Spektra	III kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Zbog epidemioške situacije, aktivnost je odložena za treći kvartal 2021. godine u dogovoru sa donatorima.	III kvartal I 2021. g.	Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra, a koji finansira Evropska unija pod sredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 4.500,00€	0 eura	Kulturne aktivnosti realizovati u 2021. g. u III kvartalu u skladu sa epidemiološkim mjerama, ograničiti broj učesnika/ca aktivnosti I omogućiti online promociju.			
Mjera 1.3.5.		Pisanje, priprema i štampa, kao i prevođenje publikacija kojima se afirmišu ljudska prava LGBTI osoba i promovišu kulturni izrazi koji doprinose afirmaciji principa tolerancije i društvenog prihvatanja LGBTI osoba.										
Indikator		2018.			2021.			2023.				
Izrada i štampa najmanje 1 publikacije na godišnjem nivou.		0%			60%			100%				
Aktivnost 1.3.5.1.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja			
Štampa Zbornika queer (kvir) priča	Definisan tekst Zbornika; Urađen dizajn Zbornika; Zbornik odštampan u 400 primjeraka;	Ministarstvo kulture Ministarstvo za ljudska i manjinska prava	I kvartal	IV kvartal	Djelimično realizovano Zbog Covid 19 pandemije i neregularnih uslova funkcionisanja, Ministarstvo kulture nije realizovalo planirane aktivnosti. Društvo za kulturni razvoj BAUO, uz finansijsku podršku Ministarstva za ljudska i manjinska prava je sprovelo naučna istraživanja i pisanje 10 naučnih radova za zbornik.	III-IV kvartal 2021.	Budžet Ministarstva kulture/ 3.000,00€	Nijesu utrošena sredstva u 2020. godini	Uraditi selekciju i pripremu materijala za štampu Zbornika kratkih priča o queer teoriji.			
Aktivnost 1.3.5.2.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja			

Pisanje, izrada i štampanje Zbornika radova sa trećeg regionalnog konkursa za najbolju queer priču	Raspisan konkurs, oformljen stručni žiri, izrađen zbornik radova, 500 primjeraka Zbornika odštampano	Queer Montenegro	II kvartal	III kvartal	Realizovano Oformljen stručni žiri koji se sastoji od 3 člana/ice, izrađen zbornik radova, 500 primjeraka odštampano		Queer Montenegro po projektu koji finansira Evropska unija/ 3.750,00€	Queer Montenegro po projektu koji finansira Evropska unija/ 3.750,00€	
Mjera 1.3.6. Indikator Broj sufinansiranih programa i projekata na konkursu		Sufinansiranje programa i projekata NVO-a koji promovišu i afirmišu prava LGBTI osoba je kroz konkurs Ministarstva kulture za NVO sektor							
		2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.		
		0%		100%	100%	100%	100%		
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Finansirati programe/projekte NVO-a koji promovišu i afirmišu prava LGBTI osoba kroz Javni konkurs	Broj finansiranih programa i projekata na konkursu.	Ministarstvo kulture	I-IV kvartal	I-IV kvartal	Realizovano Ministarstvo kulture je putem javnog konkursa u 2020. godini u oblastima umjetnosti i kulture finansiralo dva projekta NVO koji se odnose na LGBT i transrodne osobe: „Doprinos razvoju kvir kulture i umjetnosti“, u iznosu 13.809,67 eura, koji će realizovati Crnogorska LGBTIQ Asocijacija „Queer Montenegro“, Podgorica u partnerstvu sa NVO Spektra, Podgorica „Transformacija kulturnih navika“, u iznosu 14,344,00 eura, koji će realizovati NVO Asocijacija Spektra, Podgorica, u partnerstvu sa NVO Crnogorska LGBTIQ Asocijacija „Queer Montenegro“, Podgorica		Budžet Ministarstva kulture/ 28.154 €	Budžet Ministarstva kulture/ 30.000 €	
OBLAST 2.		BEZBJEDNOST I ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA LGBTI OSOBA							
STRATEŠKI CILJ 2.		„Unaprijeđen normativni okvir i njegova primjena za zaštitu ljudskih prava LGBTI osoba.“							
OPERATIVNI CILJ 2.1.		Podignut nivo obučenosti policijskih službenika/ca za efikasnu i efektivnu primjenu normativnog okvira za zaštitu ljudskih prava LGBTI osoba							
Indikator Broj uspješno procesuiranih slučajeva diskriminacije i nasilja nad LGBTI osobama pred policijskim organima povećan za 20% u odnosu na 2018.godinu		2018.	2021.	2023.					
		*	10%	20%					
Mjera 2.1.1.		Edukovati pripadnike/ce policije za senzibilan rad sa LGBTI osobama							
Indikator Podignut obuhvat obučanih pripadnika/ca policije za senzibilan rad sa LGBTI osobama na 15%		2018.	2021.	2023.					
		5%	11%	15%					
Aktivnost	INDIKATORI	Institucije	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Preporuke za naredni period

	REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	odgovorne za sprovođenje aktivnosti			AAA	obrazloženje)	za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	/izvor finansiranja	sprovođenja
Realizovati edukativne radionice za pripadnike/ce policije za senzibilan rad sa LGBT osobama iz južnog regiona Crne Gore	Edukovano 25 pripadnika/ce policije za senzibilan rad sa LGBTI osobama iz južnog regiona Crne Gore	Ministarstvo unutrašnjih poslova, partneri Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Zastitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i	I kvartal	IV kvartal	Realizovano Realizovana je obuka na temu "Unaprjeđenje i promocija ljudskih prava LGBTIQ populacije" u saradnji sa NVO CAZAS, za 23 službenika/ce.		Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova / 800 €	3.082,00 €/NVO CAZAS po projektu koji je finansiralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava	
Mjera 2.1.2.									
Edukovati pripadnike/ce policije za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama									
Indikator	2018.		2021.		2023.				
Podignut obuhvat obučanih pripadnika/ca policije za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama na 10%	0%		6%		10%				
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Realizovati edukativne radionice za pripadnike/ce policije za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBT osobama iz centralnog regiona Crne Gore	Edukovano 35 pripadnika/ce policije za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBT osobama iz centralnog regiona	Ministarstvo unutrašnjih poslova i Queer Montenegro, partneri Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Savjet Evrope, Uprava policije, Juventas, Asocijacija Spektra.	I kvartal	IV kvartal	Djelimično realizovano Kroz projekat "Dalje unapređenje zaštite ljudskih prava pritvorenih i zatvorenih lica Crne Gore"-horizontalni program za Zapadni Balkan i Tursku II 2019-2022.g. o policijskom postupanju u slučajevima krivičnih djela počinjenih iz mržnje nad LGBTI osobama, realizovane su 2 obuke za 15 službenika/ca (sjever-jug-centar); Zbog epidemiloške i političke situacije, aktivnost nije u potpunosti realizovana, te će se nastaviti u prvoj polovini 2021. godine u dogovoru sa donatorima.	I-IV kvartal 2021. g.	Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova / 1000 € Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške/ 2.900,00€	Nisu utrošena sredstva (Troškove snosili partneri projekta)	U narednom periodu povećati intenzitet sprovođenja obuka.
Mjera 2.1.3.									
Edukovati pripadnike/ce policije u Grupi za borbu protiv visokotehnološkog kriminala SKP-a u Upravi policije za suzbijanje govora mržnje na internetu									
Indikator	2018		2020		2023				
Edukovani pripadnici/ce policije u Grupi za borbu protiv visokotehnološkog kriminala SKP-a u Upravi policije za suzbijanje govora mržnje na internetu	0%		100%						
Aktivnost 2.1.3.1.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Realizovati edukativne radionice za pripadnike/ce policije u Grupi za borbu protiv	Edukovano 28 pripadnika/ce policije u Grupi za	Ministarstvo unutrašnjih poslova, NVO Juventas, partneri	I kvartal	IV kvartal	Realizovano		Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova / 1500 €	Nije bilo utrošenih sredstava tokom 2020.godine	

visokotehnološkog kriminala SKP-a i Odjeljenja za telekomunikacione i elektronske tehnologije u Upravi policije za suzbijanje govora mržnje na internetu.	borbu protiv visokotehnološkog kriminala SKP-a i Odjeljenja za telekomunikacione i elektronske tehnologije u Upravi policije za suzbijanje govora mržnje na internetu. (MUP) Najmanje 10 učesnika/ca treninga, medijska vidljivost, jedan izvještaj sa treninga (NVO Juventas)	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Savjet Evrope, NVO Queer Montenegro, Asocijacija Spektra			U 2019.godini, Ministarstvo unutrašnjih poslova organizovalo je 2 obuke, kojim je edukovano 28 pripadnika/ca policije u Grupi za borbu protiv visokotehnološkog kriminala SKP-a u Uprave policije za suzbijanje govora mržnje na internetu i to je 100 % službenika što je i predviđeno Strategijom.		Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra, a koji finansira Evropska unija podstredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 4.500,00€		
Aktivnost 2.1.3.2.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Smjernice za pripadnike/ce policije u Odjeljenju za telekomunikacione i elektronske tehnologije za suzbijanje i adekvatno procesuiranje slučajeva govora mržnje na internetu	300 primjeraka smjernica odštampano i distribuirano	NVO Juventas, partneri Queer Montenegro, Asocijacija Spektra	IV kvartal	IV kvartal	Realizovano Ova aktivnost NVO Juventas je dio projekta "Ponos svuda: strateški pristup ljudskim pravima LGBTI osoba u Crnoj Gori" koji sprovodi Kvir Montenegro u partnerstvu sa NVO Juventas i Asocijacijom "Spektra" Smjernice potpisuje Marijana Laković Drašković, kao autorka.		Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra, a koji finansira Evropska unija podstredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 3.000,00€	3.000,00€/Budžet NVO-a	Ovakve i slične smjernice pokazale su se kao odličan resurs za policijske službenike/ce. Veoma je važno pratiti sve novine, te ovaj i ovakve materijale u budućnosti ažurirati u skladu sa novodonešenim zakonskim propisima, te dodatnim primjerima dobre prakse.
Mjera 2.1.4.									
Kontinuirano realizovati dijalog Uprave policije i LGBTI zajednice o pitanjima bezbjednosti LGBTI osoba									
Indikator	2018.		2021.		2023.				
Održana najmanje 4 sastanka Tima povjerenja na godišnjem nivou	0%		100%		100%				
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Održavati redovne sastanke Tima povjerenja na godišnjem nivou. Realizovati dvije posjete centrima bezbjednosti Uprave policije	Održana najmanje 4 sastanka Tima povjerenja na godišnjem nivou Realizovane dvije posjete centrima bezbjednosti	Uprava policije Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Zaštitnik ljudskih prava i slobode, NVO-i, Tužilaštvo i Sudstvo	I kvartal	IV kvartal	Djelimično realizovano Održan je jedan sastanak Tima povjerenja LGBTI osoba i Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova, dok posjete centrima bezbjednosti nisu realizovane. Zbog pandemije Covid19 komunikacija Tima je nastavljena online putem. Iz istog razloga, posjete centrima	I-IV kvartal 2021	Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra, a koji finansira Evropska unija podstredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 3.000,00€	Nije bilo utrošenih sredstava	Intezivirati saradnju Tima povjerenja, te postaviti ciljeve za naredni period.

		NVO Juventas, partneri Queer Montenegro, Asocijacija Spektra			bezbjednosti su odložene. Tim povjerenja se starao o svim pitanjima od važnosti za LGBTI zajednicu i ispunjavanje zahtjeva i obaveza bilo je redovno.					
Mjera 2.1.6.		Izraditi smjernice za postupanje policijskih službenika/ca tokom procesuiranja slučajeva zločina iz mržnje prema LGBTI osobama								
Indikator Urađene smjernice za postupanje policijskih službenika/ca tokom procesuiranja slučajeva zločina iz mržnje prema LGBTI osobama		2018.			2020.			2023.		
		0%			100%					
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	
Izraditi smjernice za postupanje policijskih službenika/ca tokom procesuiranja slučajeva zločina iz mržnje prema LGBTI osobama	Urađene i objavljene Smjernice za postupanje policijskih službenika/ca tokom procesuiranja slučajeva zločina iz mržnje prema LGBTI osobama	Uprava policije, partneri Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, Savjet Evrope i NVO-i	II kvartal	IV kvartal	Realizovano Nacrtni Priručnik, koji su uradili eksperti a čiji će izdavač biti NVO Juventas, urađen je nakon treninga za trenere za policijske službenike/ce za postupanje u slučajevima zločina iz mržnje prema LGBTI osobama, realizovanog u novembru, u okviru akcije promovisanja različitosti i jednakosti u Crnoj Gori odnosno zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom "Horizontal facility za Zapadni Balkan i Tursku - II faza". Učesnici/ce ToT su dobili Nacrtni Priručnik po završenom treningu i njihove sugestije su unijete u tekst, nakon čega je nacrt Priručnika upućen Savjetu Evrope. NVO Institut za socijalnu i obrazovnu politiku, uz finansijsku podršku Ministarstva za ljudska i manjinska prava, izradila je publikaciju „Smernice za rad sa LGBTI osobama za službenike Uprave policije“ u 50 primjeraka i isti distribuirali Centrima Bezbjednosti putem pošte a po 15 primjeraka u sve tri regije.	IV kvartal 2021.	Budžet Uprave policije / 3.300 eura	Nije bilo utrošenih sredstava iz budžeta	Priručnik je završen, ostaje samo faza štampanja i distribucije.	
							Budžet Ministarstva za ljudska i manjinska prava/50,00 eura Budžet NVO ISOP/400,00 EURA			
Operativni cilj 2.2.		Podignut nivo obučivosti tužitelja/teljke za efikasnu i efektivnu primjenu normativnog okvira za zaštitu ljudskih prava LGBTI osoba								
Indikator Broj uspješno procesuiranih slučajeva diskriminacije i nasilja nad LGBTI osobama pred Državnim tužilaštvom povećan za 20% u odnosu na 2018.godinu		2018.			2021.			2023.		
		*			10%			20%		
Mjera 2.2.2.		Edukovati tužioce/teljke za prepoznavanje i procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama sa posebnim fokusom na primjeni člana 42a Krivičnog zakonika Crne Gore								

Indikator Podignut obuhvat obučanih tužilaca/teljki za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama na 30%		2018. 8%			2021. 20%		2023. 30%		
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Trening za policijske službenike/ce, sudije/tkinje i tužioce/teljke o adekvatnom procesuiranju zločina iz mržnje i ostalih zločina u vezi sa seksualnom orijentacijom i/ili rodnim identitetom	Najmanje 4 državna tužioca/tužiteljke prisustvovalo treningu	Centar za obuku u sudstvu i državnom tuilaštvu, partneri NVO "Queer", NVO "Juventas", Asocijacija "Spektra",	III kvartal	IV kvartal	Realizovano Centar za obuku u sudstvu i državnom tuilaštvu je sproveo obuke na teme: „Član 14 EKLJP – Zabrana diskriminacije“ i „Sloboda izražavanja i sloboda medija“.Navedenim obukama pristvovalo je ukupno 7 državnih tužilaca/teljki. Takođe, NVO CEMI je uz finansijsku podršku Ministarstva za ljudska i manjinska prava, realizovala dvodnevnu obuku za sudije/tkinje i tužioce/teljke o senzibilnom postupanju prema LGBTIQ osobama u sudskom postupku, na kojem je edukovano 2 tužilaca/tužiteljki.		Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu/1000€ i Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške/ Budžetska sredstava kao za Mjeru 2.1.2	Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu/1.700€ Centar za monitoring i istraživanje (CeMI) po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/1.800,00€	
Operativni cilj 2.3. Podignut nivo obučenosti sudija/tkinja za efikasnu i efektivnu primjenu normativnog okvira za zaštitu ljudskih prava LGBTI osoba									
Indikator Broj uspješno procesuiranih slučajeva diskriminacije i nasilja nad LGBTI osobama pred sudovima povećan za 20% u odnosu na 2018.godinu		2018. *			2021. 10%		2023. 20%		
Mjera 2.3.2. Edukovati sudije za prepoznavanje i procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama sa posebnim fokusom na primjeni člana 42a Krivičnog zakona Crne Gore									
Podignut obuhvat obučanih sudija/tkinja za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTI osobama na 30%		2018. 3%			2021. 20%		2023. 30%		
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Trening za policijske službenike/ce, sudije/tkinje i tužioce/teljke o adekvatnom procesuiranju zločina iz mržnje i ostalih zločina u vezi sa seksualnom orijentacijom i/ili rodnim identitetom	Najmanje 9 sudija/tkinja prisustvovalo treningu	Centar za obuku u sudstvu i državnom tuilaštvu, partneri NVO "Queer", NVO "Juventas", Asocijacija "Spektra",	III kvartal	IV kvartal	Realizovano Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je sproveo obuke na teme: „Član 14 EKLJP – Zabrana diskriminacije“ i „Sloboda izražavanja i sloboda medija“; „Bračni imovinski režimi i imovinske posledice registrovanih partnerstava“; „Sloboda izražavanja i		Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu/1000€ i Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške/ Budžetska	Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu/1.700€	

					sloboda medija".Navedenim obukama prisutvovalo je ukupno 20 sudija/tkinja (7% od ukupnog broja sudija/tkinja u CG). Takođe, NVO CEMI je uz finansijsku podršku Ministarstva za ljudska i manjinska prava realizovala dvodnevnu obuku za sudije/tkinje i tužioce/teljke o senzibilnom postupanju prema LGBTIQ osobama u sudskom postupku, na kojem je edukovano 3 sudija/tkinja.		sredstava kao za Mjeru 2.1.2		Utrošena sredstva sadržana u prethodnoj aktivnosti
Operativni cilj 2.4. Službenici u jedinicama lokalne samouprave su senzibilisani za rad sa LGBTI osobama osposobljeni za primjenu Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola i zakona kojim se reguliše pravno prepoznavanje roda									
Indikator Žalbe građana i građanki na procesuiranje njihovih prava u skladu sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istog pola i zakona kojim se reguliše pravno prepoznavanje roda <5				2018. 0%			2021. 50%		2023. 100%
Mjera 2.4.1. Edukovati matične službe u lokalnim samoupravama o primjeni Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola.									
100% matičnih službi edukovano u vezi sa primjenom Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola			2018. 0%			2021. 100%			2023.
Aktivnost 2.4.1.1.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Organizovati jednodnevne edukacije za matičare/ke o primjeni Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola.	Obučeno 76 matičara/ki u svim jedinicama lokalne samouprave	Ministarstvo javne uprave, partneri Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo unutrašnjih poslova i NVO Queer Montenegro u partnerstvu sa NVO Juventas i Asocijacionim Spektra	IV kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Zbog epidemioške i političke situacije, aktivnost nije realizovana. Započet proces konsultacija sa Upravom za kadrove u cilju održavanja obuka za matičare/ke, u odnosu na primjenu Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola.	III-IV kvartal 2021. g.	Queer Montenegro, NVO Juventas, Asocijacija Spektra od projekta koji finansira Evropska unija podstredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori / 4.100,00€	0 eura	Uputiti dopis Upravi za kadrove u cilju organizovanja navedenih obuka u što kraćem roku, a nakon toga uputiti dopise lokalnim samoupravama.
Aktivnost 2.4.1.2.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Doprinos uspostavljanju sistema za adekvatnu implementaciju Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola	Implementirano 10 konsultacija, razvijene potrebne službene procedure za adekvatnu implementaciju Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, razvijene sve forme za registraciju Zakona o životnom	NVO Queer Montenegro u partnerstvu sa NVO Juventas i Asocijacionim Spektra	I kvartal	II kvartal	Djelimično realizovano Zbog epidemioške i političke situacije, a i činjenice da je Zakon usvojen tek 1. jula 2020. g, aktivnost nije u cjelosti realizovana. Povećana medijska vidljivost, Vodič za implementaciju Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola kreiran	II-IV kvartal	Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra finansira Evropska unija podstredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 1.000,00€ Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/ 1.500,00€	1.500,00€/Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava	U narednom periodu implementirati predviđene konsultacije u vezi primjene Zakona, pripremiti vodiče za njegovu primjenu, povećati medijsku vidljivost i kapacitete učesnika/ca.

Aktivnost 2.4.1.3	partnerstvu lica istog pola, medijska vidljivost, povećani kapaciteti učesnika/ca, povećan nivo znanja i informisanosti učesnika/ca, 200 Vodiča za implementaciju Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola distribuirano	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Dvodnevni trening za predstavnike/ce lokalnih samouprava za senzibilisan rad sa LGBTIQ osobama	Održan jedan trening za predstavnike/ce lokalnih samouprava iz Podgorice, Berana, Bijelog Polja, Kolašina, Mojkovca i Pljevalja	Queer Montenegro, NVO Juventas	I kvartal	II kvartal	Realizovano Održan jedan trening za predstavnike/ce lokalnih samouprava iz Podgorice, Berana, Bijelog Polja, Kolašina, Mojkovca i Pljevalja. 16 učesnika na treningu (2 prisustvovalo online).		Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/ 2.120,00€ NVO Juventas po projektu koji je podržala Delegacije EU u Crnoj Gori/1.111,00€	NVO Juventas po projektu koji je podržala Delegacije EU u Crnoj Gori/1.111,00€ Sredstva iz budžeta ovog projekta su udružena sa sredstvima koje je po drugom projektu za ovu aktivnost utrošio NVO Juventas (projekat "Ponos svuda: strateški pristup ljudskim pravima LGBTI osoba u Crnoj Gori" koji sprovodi Kvir Montenegro u partnerstvu sa NVO Juventas i Asocijacionom "Spektra").	U narednom periodu će biti potrebno ovakve obuke raditi na način što će ih proći većina zaposlenih u lokalnim samoupravama u cilju daljeg unapređenja opšte klime u opštinama mimo Podgorice kada govorimo o poštovanju ljudskih prava LGBTI osoba. Na to je ukazala i ova obuka.
Aktivnost 2.4.1.4. Monitoring implementacije lokalnih akcionih planova 2019 u 5 opština	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda Kreirana dobra metodologija monitoringa, kreiran shadow report, kreirane smjernice visokog kvaliteta	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti NVO Juventas, partneri Kvir Montenegro i Asocijacija Spektra	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA Realizovano Aktivnost realizovana od strane NVO Juventas (projekat "Ponos svuda: strateški pristup ljudskim pravima LGBTI osoba u Crnoj Gori" koji sprovodi Kvir Montenegro u partnerstvu sa NVO Juventas i Asocijacionom "Spektra	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja Projekat koji finansira Evropska unija podstredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ Za aktivnost nisu izdvojena zasebna budžetska sredstva	Sredstva realizovana /izvor finansiranja 0 €	Preporuke za naredni period sprovođenja Izvještavanje o sprovedenim aktivnostima u okviru lokalnih akcionih planovima pridružiti izvještajima koji opštine rade u odnosu na aktivnosti sprovedene po potpisanim memorandumima sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava.
Aktivnost 2.4.1.5.	INDIKATORI	Institucije	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Preporuke za naredni period

	REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	odgovorne za sprovođenje aktivnosti				obrazloženje)	za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	/izvor finansiranja	sprovođenja
Formiranje tri tima za kreiranje lokalnih akcionih planova u 3 opštine u Crnoj Gori (2 na sjeveru i 1 na jugu, pored 5 timova koji su već formirani)	Najmanje 3 lokalna tima oformljena, održana namjanje 3 osnivačka sastanka	NVO Juventas, partneri Kvir Montenegro i Asocijacija Spektra	II-IV kvartal		Nerealizovano Zbog epidemiloške situacije, aktivnost je odložena za treći kvartal 2021. godine u dogovoru sa donatorima	III kvartal 2021.godine	Projekat koji finansira Evropska unija pod sredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ Za aktivnost nisu izdvojena zasebna budžetska sredstva	0 €	Nastaviti i unaprijediti rad Fokal point mreže lokalnih samouprava, i nastaviti sa dobrom saradnjom sa lokalnim samoupravama.
Aktivnost 2.4.1.6.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Treninzi za tri lokalne samouprave koji će kreirati i implementirati lokalne akcione planove za borbu protiv homo/transfobije o ljudskim pravima LGBTI osoba, kreiranju i implementiranju uspješnih akcionih planova, monitoring i evaluaciju intervencija predviđenih akcionim planom	Najmanje 20 učesnika/ca treninga (najmanje 10 učesnika/ca po treningu)	NVO Juventas, partneri Kvir Montenegro i Asocijacija Spektra	III kvartal	IV kvartal	Realizovano. Sprovedene dvije obuke za lokalne samouprave. Ovu aktivnost sproveo je NVO Juventas u sklopu projekta "Ponos svuda: strateški pristup ljudskim pravima LGBTI osoba u Crnoj Gori" koji sprovodi Kvir Montenegro u partnerstvu sa NVO Juventas i Asocijacijom "Spektra" i projekta koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Prva obuka je urađena na temu ljudskih prava LGBTIQ osoba, te senzibilnog rada sa LGBTIQ osobama, dok je druga bila fokusirana na kreiranje i implementiranje uspješnih akcionih planova, kao i monitoring i evaluaciju intervencija predviđenih akcionim planom. Ukupno 19 učesnika/ca je pohađalo oba treninga. Učesnici/ce su bili/e iz opština Bar, Cetinje, Herceg Novi, Budva, Šavnik, Ulcinj, Pljevlja, Bijelo Polje, Podgorica i Kotor, ali i predstavnici Juventasa, Queer Montenegro-a i Asocijacije Spektra. Šest facilitatora ukupno je održalo oba treninga.; <ul style="list-style-type: none"> · Učesnici/e treninga su senzibilisani za svoj rad sa LGBTIQ zajednicom; · Poboľšano znanje učesnika/ca u obuci o životu i iskustvima LGBTIQ zajednice; · Poboľšano znanje učesnika/ca u obukama o kreiranju lokalnih akcionih planova, posebno u skladu sa potrebama lokalne LGBTIQ zajednice i lokalnim kontekstom; 		Projekat koji finansira Evropska unija pod sredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 5.200,00€	Projekat koji finansira Evropska unija pod sredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori /2,424,00€ utrošeno za obje obuke	U skladu sa preporukama samih učesnika, veoma je važno nastaviti ovakve obuke u lokalnim samoupravama.
Aktivnost 2.4.1.7	INDIKATORI	Institucije	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Preporuke za naredni period

	REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	odgovorne za sprovođenje aktivnosti				obrazloženje)	za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	/izvor finansiranja	sprovođenja
Kreiranje i usvajanje osam lokalnih akcionih planova za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba za 2020 – 2021	Kreirano i usvojeno 8 lokalnih akcionih planova	NVO Juventas, partneri Kvir Montenegro i Asocijacija Spektra	II-IV kvartal			Nerealizovano Zbog epidemiološke situacije u zemlji, nije bilo moguće realizovati ovu aktivnost, zbog donesenih epidemioloških mjera u cilju suzbijanja širenja virusa.	III kvartal 2021. Projekat koji finansira Evropska unija podstredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 1.000,00€	0 €	U dogovoru sa donatorima, odložiti aktivnost za drugu polovinu 2021. godine
Mjera 2.4.3.		Senzibilisati zaposlene u organima lokalne samouprave za senzibilan rad sa LGBTI osobama.							
Indikator		2018.		2021.		2023.			
Edukovano 10% službenika/ca u svakoj crnogorskoj opštini		1%<		60%		100%			
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Realizovati edukativnu radionicu za zaposlene u lokalnim samoupravama za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama	Edukovano po 2% zaposlenih u svakoj crnogorskoj opštini	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, partneri lokalne samouprave i NVO	I kvartal	IV kvartal	Realizovano Veza sa aktivnostima 2.4.1.3. i 2.4.1.6., 2.6.1.2.		Budžet MLJMP/ 3.000,00€	Veza sa aktivnostima 2.4.1.3. i 2.4.1.6., 2.6.1.2.	
Operativni cilj 2.5. Kreirane pretpostavke za efikasan monitoring primjene krivičnog i prekršajnog zakonodavstva sa aspekta zaštite LGBTI osoba od diskriminacije i nasilja									
Indikator		2018.		2021.		2023.			
Uspostavljen funkcionalan sistem monitoring primjene krivičnog i prekršajnog zakonodavstva sa aspekta zaštite LGBTI osoba od diskriminacije i nasilja.		0%		50%		100%			
Mjera 2.5.1.		Uraditi i promovisati analizu primjene Zakona o zabrani diskriminacije sa aspekta zaštite LGBTI osoba od diskriminacije.							
Urađena Analiza primjene Zakona o zabrani diskriminacije sa aspekta zaštite LGBTI osoba od diskriminacije.		2018.		2020.		2023.			
		0%		100%					
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Uraditi i promovisati analizu primjene Zakona o zabrani diskriminacije sa aspekta zaštite LGBTI osoba od diskriminacije.	Urađena Analiza primjene Zakona o zabrani diskriminacije sa aspekta zaštite LGBTI osoba od diskriminacije.	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, partner Savjet Evrope	I kvartal	IV kvartal	Realizovano Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je, posredstvom Savjeta Evrope i uz finansijsku i ekspertsku podršku kroz "Horizontal facility program for Western Balkans and Turkey" izradilo analizu antidiskriminacionog i krivičnog zakonodavstva u odnosu na pojave		Budžet MLJMP/600,00€+ donatorska sredstva Savjeta Evrope kroz "Horisontal facility" program	Utrošena donatorska sredstva	

	<p>Održan jedan skup na kome su predstavljene rezultati analize.</p> <p>Analiza javno dostupna u elektronskoj formi.</p>				<p>“govora mržnje” i “zločina iz mržnje” kao posebno opasne pojave po cijelu društvenu zajednicu. https://www.rhf.hr/Download/HF23-handbook-anti-discrimination-law_MNE.pdf</p> <p>Nakon izrade gore pomenutog Priručnika, Direktorat za zaštitu i unapređenje ljudskih prava i sloboda, u saradnji sa Savjetom Evrope, 15.decembra 2020. godine organizovao je online obuku za službenike/ce Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda o sticanju i unapređenju znanja o ljudskim pravima i mehanizmima zaštite od diskriminacije, kao i primjeni istih u svakodnevnom radu.</p> <p>NVO CEMI u okviru projekta koji je finansiralo MLJMP uradila je analizu „Jednakost LGBTIQ osoba pred zakonom“ - Analiza međunarodnih standarda, pravnog i institucionalnog okvira za zaštitu prava LGBTIQ osoba u Crnoj Gori sa pregledom prakse evropskih i nacionalnih sudova i stanja zaštite prava u ovoj oblasti u državama u regionu. Ona predstavlja sveobuhvatni pregled i analizu postojećih izvještaja i publikacija, sudske prakse, zakonodavstva i drugih relevantnih materijala koji se odnose na prava LGBTIQ osoba u Crnoj Gori.</p> <p>Takođe, Institut za socijalnu i obrazovnu politiku je u partnerstvu sa Savjetom za implementaciju omladinske politike a uz finansijsku podršku Ministarstva za ljudska i manjinska prava izvršio analizu normativnog i zakonskog okvira u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava LGBTIQ osoba u Crnoj Gori sa posebnim fokusom na period 2018 – 2020 godina koja je publikovana u 150 primjeraka.</p>			<p>Centar za monitoring i istraživanje (CeMI) po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/1.050,00€</p> <p>Budžet MLJMP kroz finansiranje projekta NVO ISOP/900,00</p>	
<p>Operativni cilj 2.6. Podignut nivo informisanosti LGBTIQ osoba o njihovim pravima garantovanim zakonima i instrumentima njihove zaštite</p>									
<p>Indikator</p> <p>Najmanje 1000 LGBTIQ osoba informisano o njihovim zakonskim pravima i instrumentima njihove zaštite</p>	<p>2018.</p> <p>0%</p>	<p>2021.</p> <p>60%</p>	<p>2023.</p> <p>100%</p>						
<p>Mjera 2.6.1.</p> <p>Najmanje 1000 LGBTIQ osoba informisano o njihovim pravima u vezi sa krivično-pravnom i prekršajno-pravnom zaštitom od nasilja i diskriminacije</p>	<p>2018.</p> <p>0%</p>	<p>2021.</p> <p>60%</p>	<p>2023.</p> <p>100%</p>						
<p>Aktivnost 2.6.1.1.</p>	<p>INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda</p>	<p>Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti</p>	<p>Datum početka</p>	<p>Datum završetka</p>	<p>Status realizacije AAA</p>	<p>Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)</p>	<p>Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja</p>	<p>Sredstva realizovana /izvor finansiranja</p>	<p>Preporuke za naredni period sprovođenja</p>

Održati info sesije u saradnji sa NVO-ima na kojima su LGBTI osobe informisane o njihovim zakonskim pravima	Najmanje 200 LGBTI osoba informisano o njihovim zakonskim pravima	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, partneri Ministarstvo pravde, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i NVO-i	I kvartal	IV kvartal	Realizovano NVO CEMI je po projektu koji je finansiralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava izradilo i distribuiralo 500 informativnih flajera o jednakosti prava LGBTIQ osoba. https://cemi.org.me/2020/09/slobodni-jednaki-u-pravima-pravil/		Budžet MLJMP/ 1.000,00Eur	Centar za monitoring i istraživanje (CeMI) po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/ Za ovu aktivnost nisu izdvojena zasebna budžetska sredstva/ Doprinos Centra za monitoring i istraživanje (CeMI)	
Aktivnost 2.6.1.2.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Treninzi za lokalne LGBTIQ zajednice iz Berana, Bijelog Polja, Kolašina, Mojkovca i Pljevalja	30 LGBTI osoba prisustvovalo treninzima, 100 info materijala distribuirano, 2 treninga organizovano (u Pljevljima i na Žabljaku)	Queer Montenegro	II kvartal	II kvartal	Realizovano NVO Queer Montenegro je po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava organizovao 2 treninga u Pljevljima i na Žabljaku, na kome je prisustvovalo 18 LGBTI osoba. Takođe, info materijal za zajednicu kreiran.		Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/ 5.300,00€	Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/ 5.300,00€	
Mjera 2.6.2.									
Informisati LGBTI zajednicu o njihovim pravima iz Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola									
Indikator Najmanje 1000 LGBTI osoba informisano o njihovim pravima iz Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola			2018. 0%		2020. 100%			2023.	
Aktivnost 2.6.2.1.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Kreiranje i implementacija kampanja za povećanje nivoa znanja o ličnim i porodičnim pravima u LGBTI zajednici	100 LGBTI osoba konsultovano u procesu pripreme kampanje, najmanje 10 materijala pripremljeno za kampanju, medijska vidljivost, najmanje 5000 LGBTI osoba informisano o kampanji	Queer Montenegro, Juventas, Spektra	III kvartal	IV kvartal	Djelimično realizovano Realizacija kampanje je u toku, preko 100 LGBTI osoba konsultovano u procesu pripreme kampanje, kreirano 12 video materijala za kampanju.	I-II kvartal 2021.	Projekat koji sprovode Queer Montenegro, NVO Juventas i Asocijacija Spektra, a koji finansira Evropska unija pod sredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 4.000,00€	U 2020. godini nije bilo utrošenih sredstava za ovu aktivnost	U narednom periodu intezivirati rad na kampanji, omogućiti što veću medijsku vidljivost.

Aktivnost 2.6.2.2.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Organizovati radionice za LGBTI zajednicu	Sprovedeno 18 radionica sa LGBTI zajednicom	Queer Montenegro, Spektra	II kvartal	IV kvartal	Realizovano Sprovedene 32 radionice sa LGBTI zajednicom. Sprovedeno 36 radionica za 60 TIRV osoba			Queer Montenegro po projektu koji finansira ERA fund 3000,00 € Spektra, 4320 EUR, projektna sredstva	
Operativni cilj 2.7. Uspostavljen normativni okvir kojim se reguliše pravno prepoznavanje roda u Crnoj Gori u skladu sa međunarodnim standardima									
Indikator			2018.			2023.			
Zakon kojim se reguliše pravno prepoznavanje roda je usvojen u Skupštini Crne Gore			0%			100%			
Mjera 2.7.1. Kreirati normativni okvir kojim se reguliše pravno prepoznavanje roda u skladu sa standardima Evropske unije									
Indikator			2018.			2023.			
Usvojen Zakon o pravnom prepoznavanju roda u skladu sa standardima EU			0%			100%			
Aktivnost 2.7.1.1.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Revizija pravne analize o pravnom prepoznavanju roda u Crnoj Gori, kao i Nacrta Zakona o pravnom prepoznavanju roda	Sprovedena pravna analiza, unapređen Nacrt Zakona o pravnom prepoznavanju roda	Asocijacija Spektra, Queer Montenegro, Juventas	III kvartal	IV kvartal	Realizovano Analiza pravnog prepoznavanja roda revidirana, prijedlog Zakona o pravnom prepoznavanju roda pripremljen.		Za ovu aktivnost nisu izdvojena zasebna budžetska sredstva	Projekat koji finansira Evropska unija podstredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori u iznosu od 5.840 EUR, kofinansiranje Ministarstva javne uprave 1.360 EUR	
Aktivnost 2.7.1.2.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Kampanja zagovaranja za unaprijeđeni Nacrt Zakona o pravnom prepoznavanju roda	Kreirana kampanja za zagovaranje pravnog prepoznavanja roda	Asocijacija Spektra, Queer Montenegro u partnerstvu sa NVO Juventas	IV kvartal	IV kvartal	Djelimično realizovana Komunikacija sa Ministarstvima je uspostavljena u I kvartalu, sastanci održani. Zbog aktuelne epidemiološke i političke situacije, aktivnost će biti u potpunosti realizovana tokom 2021. i 2022. godine	I-IV kvartal 2021	Asocijacija Spektra, NVO Juventas, Queer Montenegro po projektu koji finansira Evropska unija podstredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori/ 1.000,00€	Nijesu utrošena budžetska sredstva.	Intezivirati aktivnosti na kampanji zagovaranja za unaprijeđeni Nacrt Zakona o pravnom prepoznavanju roda u III I IV kvartalu. U IV kvartalu formirati Radnu grupu za

Aktivnost 2.7.1.3	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka			Queer Montenegro po projektu koji finansira ERA fund/ 1.000,00€		izradu Nacrta Zakona o pravnom prepoznanju roda, na osnovu dopunjene Analize o pravnom prepoznanju roda i Nacrta Zakona o pravnom prepoznanju roda, kreiranom od strane pravnog stručnjaka, kroz projekat implementiran od strane Asocijacija Spektra, Kvir Montenegro, NVO Juventas. Preporuke za naredni period sprovođenja
Trening za predstavnike/ce državnih institucija koji će biti odgovorni za implementaciju Zakona o pravnom prepoznanju roda	Najmanje 10 predstavnika/ca državnih institucija prisustvovalo treningu	Queer Montenegro	III kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Zbog epidemiloške situacije, aktivnost je odložena za IV kvartal 2021. godine u dogovoru sa donatorima	IV kvartal 2021. g.	Queer Montenegro po projektu koji finansira Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške/ 2.900,00€	0 €	U narednom periodu organizovati trening za članove/ice Radne grupe za kreiranje Nacrta Zakona o pravnom prepoznanju roda, koji će podrazumijevati edukaciju o trans identitetima, pravu na samoodređenje, međunarodnim standardima i preporukama, kao i kreiranoj Analizi o pravnom prepoznanju roda i predloženom Nacrtu Zakona o pravnom prepoznanju roda od strane NVO.
Operativni cilj 2.8. „Unaprijeđena primjena Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca/kinja kroz osnaživanje kapaciteta zaposlenih u službama koje vode postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, obavljaju poslove prihvata i smještaja stranaca/kinja koji/e traže međunarodnu zaštitu azilanata/kinja, stranaca/kinja sa odobrenom supsidijarnom zaštitom i integracijom lica sa odobrenom međunarodnom zaštitom za rad sa LGBTI osobama.“									
Indikator Manje od pet prigovora LGBTI osoba na postupanje u službama koje vode postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, obavljaju poslova prihvata i smještaja stranaca/kinja koji/e traže međunarodnu zaštitu azilanata/kinja, stranaca/kinja sa odobrenom supsidijarnom zaštitom i integracijom lica sa odobrenom međunarodnom zaštitom za rad sa LGBTI osobama				2018.		2021.		2023.	
				*		<5		<5	
Mjera 2.8.2.			Izraditi informativne materijale za LGBTI lica sa odobrenom međunarodnom zaštitom u Crnoj Gori.						
Indikator Izrađeni informativni materijali za LGBTI lica sa odobrenom međunarodnom zaštitom u Crnoj Gori, od čega je dio štampan na Brajevom pismu.				2018.		2020.		2023.	
				0%		100%			
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja

Izraditi višejezične informativne materijale za LGBTI lica sa odobrenom međunarodnom zaštitom u Crnoj Gori.	Izrađeni višejezični informativni materijali za LGBTI lica sa odobrenom međunarodnom zaštitom u Crnoj Gori, od čega je dio štampan na Brajevom pismu.	Ministarstvo unutrašnjih poslova, partneri međunarodne organizacije i NVO	II kvartal	IV kvartal	Realizovano Tekst brošure je finalizovan i završeni su prevodi na sve jezike. Mjera je zbog pandemije CORONA virusa i nemogućnosti održavanja sastanaka, realizovana nakon izvještajnog perioda..	II kvartal 2021.	Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova/ 300 Eura	Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova/ 300 Eura Donatorska sredstva UNHCR/3.000 Eura	
Oblast 3. PRISTUP RADU, USLUGAMA I SERVISIMA PODRŠKE									
STRATEŠKI CILJ 3. UNAPRIJEĐEN PRISTUP RADU, USLUGAMA I SERVISIMA PODRŠKE ZA LGBTI OSOBE									
OPERATIVNI CILJ 3.1. UNAPRIJEĐEN PRISTUP RADU I EFEKTIVNA ZAŠTITA PRAVA LGBTI OSOBA U SFERI RADNIH ODNOSA									
Indikator		2018.			2021.			2023.	
Smanjen stepen diskriminacije LGBTI osoba u zapošljavanju za 10% u odnosu na 2018. godinu		36,7%			30%			25%	
Mjera 3.1.1.		Informisati poslodavce/ke i sindikate u pogledu antidiskriminacione zaštite LGBTI osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa.							
Indikator		2018.			2021.			2023.	
Održano pet tematskih sjednica Socijalnog savjeta (jedna sjednica na godišnjem nivou) sa fokusom na antidiskriminacionu zaštitu LGBTI osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa		0%			60%			100%	
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Realizovana tematska sjednica Socijalnog savjeta sa fokusom na antidiskriminacionu zaštitu LGBTI osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa.	Održana tematska sjednica Socijalnog savjeta sa fokusom na antidiskriminacionu zaštitu LGBTI osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa.	Ministarstvo rada i socijalnog staranja – Socijalni savjet, partneri Unija poslodavaca, sindikati, Zaštitnik ljudskih prava i Sloboda Crne Gore I NVO-i	II kvartal	III kvartal	Realizovano 31.3.2021. godine održana je prva sjednica Socijalnog savjeta sa temom "Dostojanstveni rad za sve: dostojanstvo, jednakost, i antidiskriminacija LGBTIQ osoba u sferi zapošljavanja i radnih odnosa."		Nijesu potrebna finansijska sredstva.	Nisu utrošena finansijska sredstva.	S obzirom da sjednice Socijalnog savjeta na ovu temu nisu realizovane u toku 2019. i 2020.godine, preporuka je da se u toku 2021.godine održe najmanje dvije sjednice.
Operativni cilj 3.2.		Unaprijeđen pristup uslugama zdravstvene zaštite za LGBTI osobe							
Indikator		2018.			2021.			2023.	
Smanjen stepen diskriminacije LGBTI osoba u pristupu zdravstvenoj zaštiti za 10% u odnosu na 2018. godinu		14,4%			8%			4%	
Mjera 3.2.1.		Edukovati medicinske radnike/ce za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama							
Indikator		2018.			2021.			2023.	
Obuhvat medicinskog osoblja obučenog za senzibilan rad sa LGBTI osobama podignut na 10%		1%			6%			10%	

Aktivnost 3.2.1.1.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Realizovati edukativne radionice za 100 medicinskih radnika/ca za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama iz sjevernog i centralnog regiona Crne Gore.	Edukovano 100 medicinskih radnika/ca za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.	Ministarstvo zdravlja, partneri NVO-I i javne zdravstvene ustanove	I kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Usljed situacije izazvane pandemijom COVID 19, te nedostupnosti i preopterećenosti zdravstvenih radnika/ca. Ministarstvo zdravlja edukovalo je samo 9 zdravstvenih radnika/ca. Takođe, Asocijacija Spektra sprovela je edukaciju za 8 zdravstvenih radnika/ca u JZU Dom zdravlja u junu 2020. godine, na temu zdravstvene zaštite transrodnih osoba kroz projekat podržan od strane MZLJMP.	Do kraja 2021. godine	Budžet Javnih zdravstvenih ustanova/ 1000 EUR	Zbog situacije izazvane COVID-19 pandemijom, kao i i personalnog diskontinuiteta, informacija o realizovanim sredstvima Ministarstva zdravlja nije dostupna. Za aktivnost Asocijacije Spektra nijesu bila izdvojena posebna sredstva.	Ukoliko dođe do poboljšanja epidemiološke situacije u CG, ukoliko medicinski radnici/e budu dostupni, nastaviti sa realizacijom ove mjere do kraja 2021. godine.
Aktivnost 3.2.1.2.	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Uraditi reviziju smjernica za postupanje medicinskog osoblja sa transrodnim i interseksualnim osobama i reviziju priručnika za postupanje medicinskog osoblja sa transrodnim i interseksualnim osoba i distribuirati ih svim zdravstvenim centrima.	Urađena revizija smjernica za postupanje medicinskog osoblja sa transrodnim i interseksualnim osobama i revizija priručnika za postupanje medicinskog osoblja sa transrodnim i interseksualnim osoba i distribuirane svim zdravstvenim centrima. Smjernice i priručnik pripremljeni za štampu. Odštampano 300 kopija smjernica. Odštampano 300 kopija priručnika za medicinske radnike/ce u radu sa LGBTI osobama.	Ministarstvo zdravlja, partneri NVO Juventas I Spektra	II kvartal	IV kvartal	Realizovano Priručnik "Smjernice za zdravstvene radnike/ce za afirmativno postupanje prema transrodnim, rodno varijantnim i interpolnim osobama", publikovan od strane NVO Spektra, uz finansijsku podršku Ministarstva za ljudska i manjinska prava. Priručnik je revidiran, te štampan u 200 primjeraka i distribuiran.		Budžet Javnih zdravstvenih ustanova/ 1000 EUR	300 EUR projekat Spektra, podržan od strane MZLJMP	
Operativni cilj 3.3. Unaprijeđen pristup uslugama socijalne zaštite i servisima podrške za LGBTI osobe									
Indikator Smanjen stepen diskriminacije LGBTI osoba u pristupu javnim uslugama za 5% u odnosu na 2018. godinu	2018. 13,7%				2021. 11%			2023. 8,5%	
Mjera 3.3.1.	Edukovati stručne radnike u centrima za socijalni rad za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.								

Indikator		2018.			2021.		2023.		
Obuhvat stručnih radnika/ca u centrima za socijalni rad obučeni za senzibilan rad sa LGBTI osobama podignut na 30% u odnosu na 2018.godinu		10%			22%		30%		
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Edukacija za 4% stručnih radnika/ca u centrima za socijalni rad za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama, kroz okrugle stolove, odnosno edukativne radionice.	Edukovano 4% stručnih radnika/ca u centrima za socijalni rad za senzibilan pristup u radu sa LGBTI osobama.	Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu, partneri NVO-i	III kvartal	IV kvartal	Nerealizovano Zbog mjere donešene u cilju suzbijanja širenja koronavirusa, te zabrane okupljanja, realizacija mjere je i planirana obuka za stručne radnike/ce u oblasti socijalnog rada i socijalnih politika "Unapređenje kapaciteta stručnih radnika/ca u oblasti socijalnog rada i socijalnih politika za rad sa LGBTI osobama 5-7.5.2021. godine zostala.	III-IV kvartal	Budžet Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu/2000 EUR	0 €	Realizovati obuku u maju mjesecu, kako je planirano, te u toku 2021. godine nastaviti sa ovom aktivnošću do realizacije postavljenog indikatora.
Mjera 3.3.2.									
Indikator LGBTI servisi su licencirani		2018.			2020.		2023.		
		0%			100%				
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Održati konsultativni sastanak na kome će se nevladinim organizacijama prezentovati postupak i uslovi licenciranja usluga u oblasti socijalne i dječije zaštite	Održan sastanak	Ministarstvo rada i socijalnog staranja, partneri NVO-i	I kvartal	I kvartal	Realizovano Ministarstvo rada i socijalnog staranja je održalo konsultantski sastanak sa tri I predstavnika/ce NVO sektora u cilju prezentovanja postupka i uslova licenciranja pružalaca usluga u oblasti socijalne i dječije zaštite (Juventas, Queer i		Nijesu potrebna finansijska sredstva	0 eura	

					Spektra), na kojem su predstavili svoje programe/usluge i postavili pitanja o procesu licenciranja svojih organizacija kao pružalaca usluga u oblasti socijalne i dječije zaštite.				
Mjera 3.3.3.		Podržati funkcionisanje specifičnih LGBTI usluga kroz javne konkurse za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija							
Indikator Realizovano najmanje pet godišnjih javnih konkursa za finansiranje projekata/programa NVO-a (1 godišnje)		2018.		2020.		2023.			
		/		60%		100%			
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Objaviti javni konkurs za finansiranje projekata/programa NVO-a kroz koje je moguće podržati funkcionisanje specifičnih LGBTI usluga	Objavljen javni poziv za finansiranje projekata/programa NVO-a	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, partneri NVO-i	II kvartal	III kvartal	Realizovano Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u 2020. godini raspisalo Javni konkurs za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite i promovisanje ljudskih i manjinskih prava - zaštita i unapređenje ljudskih prava LGBTI osoba.		Budžet Ministarstva za ljudska i manjinska prava/sredstva opredijeljena za finansiranje projekata/programa NVO u skladu sa Odlukom o utvrđivanju prioriteta oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2020. godini	Budžet Ministarstva za ljudska i manjinska prava/130.000,00€	
Operativni cilj 3.4. Unaprijeđena turistička usluga za LGBTI turiste									
Indikator Smanjen stepen diskriminacije LGBTI osoba u pristupu javnim uslugama za 5% u odnosu na 2018. godinu		2018.		2021.		2023.			
		13,7%		11%		8,5%			
Mjera 3.4.1.		Uraditi analizu tržišta i procjenu potreba u kontekstu LGBTI turističkog tržišta							
Urađena Analizu tržišta i procjena potreba u kontekstu LGBTI turističkog tržišta		2018.		2019.					
		0%		100%					
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Uraditi analizu tržišta i procjenu potreba u kontekstu LGBTI turističkog tržišta.	Urađena Analizu tržišta i procjena potreba u kontekstu LGBTI turističkog tržišta	Ministarstvo održivog razvoja i turizma, partneri Privredna komora Crne Gore, lokalne turističke organizacije i NVO-i	II kvartal	II kvartal	Nerealizovano Za izradu ovog dokumenta predložen je doo „Congress support team“ iz Podgorice,	2022.godina	Budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma/ 5000 EUR	0 €	Odložiti realizaciju navedene aktivnosti za 2022. godinu, u cilju izrade kvalitetnog i upotrebljivog dokumenta koji će imati svoju svrhu.

					koji je dostavio ponudu putem maila 02.juna 2020.godine, koja je i prihvaćena. Na osnovu ponude sačinjen je ugovor o poslovnoj saradnji i shodno članu 6 ugovora on je stupio na snagu 08.07.2020.godine, tj. danom potpisivanja od strane Ministarstva. Ugovorom su precizirane obaveze pružaoca usluga u pripremi i izradi Analize. Pružalac usluga je takođe bio u obavezi prije roka izvršenja posla dostaviti radnu verziju na mišljenje Ministarstvu, radi eventualnih sugestija, a konačnu verziju do 15.septembra 2020.god. Pružalac usluga je radnu verziju dostavio 28.januara 2021.godine, dakle nakon ugovorenog roka, sa zakašnjenjem od 4 mjeseca i 13 dana. Kako nije ispoštovan rok za dostavljanje konačne verzije Analize, a kako ni dostavljena radna verzija ne sadrži sve neophodne podatke koje su precizirane članom 2 ugovora, Ministarstvo je predmetni ugovor raskinulo.				
Mjera 3.4.2. Indikator Urađen program razvoja turističke ponude za LGBTI turiste u Crnoj Gori		Uraditi program razvoja turističke ponude za LGBTI turiste			2018.	2020.			
					0%	100%			
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Na bazi analize tržišta i procjene potreba u kontekstu LGBTI turističkog tržišta, MORT će uraditi Program razvoja turističke ponude za LGBTI turiste u Crnoj Gori. Programom će se definisati prioritetni izazovi i aktivnosti kojima će se ti izazovi prevazići u cilju	Urađen Program razvoja turističke ponude za LGBTI turiste u Crnoj Gori	Ministarstvo održivog razvoja i turizma, partneri Privredna komora Crne Gore, lokalne turističke organizacije i NVO-i	II kvartal		Nerealizovano S obzirom da nije urađena analiza tržišta i procjena potreba LGBTI turističkog tržišta,	2022.godina	Budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma/ 5000 EUR	0 €	Obzirom da je realizacija ove mjere povezana sa izradom analize tržišta, program razvoja turističke ponude za LGBTI turiste takođe odložiti za 2022.godinu.

kreiranja adekvatne turističke ponude za LGBTI turiste.					nije se moglo pristupiti izradi navedenog programa.					
Mjera 3.4.3.		Mapirati turističke gej frendli lokacije i sadržaje								
Indikator Turistički gej frendli lokacije i sadržaji su mapirani		2018. 0%			2021. 50%		2022. 100%			
Aktivnost	INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Sredstva realizovana /izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	
Izrada web site-a na crnogorskom i engleskom jeziku sa mapom svih LGBTIQ frendli mjesta u Glavnom gradu Podgorica	Izraden web site sa mapom LGBTIQ frendli mjesta	Queer Montenegro, partneri lokalne turističke organizacije, ugostiteljski objekti, privredna društva	II-III kvartal		Djelimično realizovano Kreirana platforma, u procesu unos podataka. Ova aktivnost je u završnom dijelu implementacije i rezultati će biti promovisani u prvoj polovini 2021. g.	I-II kvartal 2021.	Queer Montenegro po projektu koji finansira Glavni grad Podgorica/ 1.750,00€	Do sada nisu utrošena finansijska sredstva	Promovisati rezultate ove aktivnosti u prvoj polovini 2021. godine.	

IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

U cilju prevazilaženja izazova i prepreka u implementaciji aktivnosti predviđenih Akcionim planom Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba 2019-2023, ali i postizanja maksimuma kvaliteta rezultata, izdvojio se set preporuka u odnosu na sve oblasti definisane ovim strateškim dokumentom:

Opšte preporuke:

- Postarati se da postoje dovoljni ljudski resursi za sprovođenje Strategije u svakom ministarstvu i da se znanje i ekspertiza rašire na više od jedne osobe i propisno predaju “nasljednicima” nakon reorganizacije ministarstava kako bi se garantovao kontinuitet;
- Uključiti međunarodne institucije koje su spremne da pomognu u implementaciji aktivnosti predviđenih godišnjim akcionim planovima;
- Povećanje stepena angažovanja predstavnika(ca resorsnih ministarstava, organa državne uprave i organa lokalne samouprave, kako bi sve aktivnosti (planirane od strane pomenutih institucija ili nevladinih organizacija) bile realizovane u predviđenom roku i na što kvalitetniji i sveobuhvatniji način, što će za rezultat imati značajno unaprijeđen sistem zaštite i kvalitet života LGBTI osoba, kako na lokalnom tako i na nacionalnom nivou. Nadalje, na ovaj način unapređuju se kapaciteti osoba zaposlenih u organima državne uprave i organa lokalne samouprave, te se u značajnijoj mjeri obezbjeđuje održivost postignutih rezultata u svim oblastima od interesa;
- Takođe, veoma bitnim smatramo potrebu adekvatnijeg i preciznijeg planiranja finansijskih sredstava od strane resornih ministarstava, organa državne uprave i organa lokalne samouprave u cilju adekvatne realizacije definisanih aktivnosti;
- Aktivnosti koje zahtijevaju okupljanja realizovati putem online platformi, ukoliko epidemiloška situacija u zemlji bude i dalje nepovoljna.
- Povećati stepen korišćenja kapaciteta institucija sistema na lokalnom i nacionalnom nivou. Naime, korišćenjem npr. prostornih kapaciteta institucija značajno se smanjuju troškovi obuka različitih profesionalaca u oblastima, a koje predstavljaju jednu od ključnih aktivnosti senzitivizacije, podizanja kapaciteta i unapređenja znanja u odnosu na ljudska prava, potrebe i izazove sa kojima se susrijeće LGBTI zajednica u Crnoj Gori;
- Povećanje stepena akreditovanih programa obuke za određene profesije u cilju dodatnog podizanja motivacije profesionalaca za učešćem na treninzima koji imaju za cilj podizanje kapaciteta i unapređenje znanja, ali i senzitivizaciju za rad sa LGBTI zajednicom u Crnoj Gori. Postojeće primjere u odnosu na posjećene i uspješne akreditovane obuke imamo u oblasti socijalnog rada i socijalnih politika, gdje je saradnja sa institucijama koje su zadužene za akreditaciju ključna, te unapređuje kvalitet i održivost postignutih rezultata.
- Prilikom izrade i implementacije akcionih planova potrebno je aktivno uključiti jedinice lokalne samouprave u navedene procese, kako bi se osigurala adekvatna implementacija mjera Strategije na svim nivoima i na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Specifične preporuke:

- U narednom periodu je neophodno nastaviti sa obukama pripadnika/ca policije, pravosuđa, nastavnog i stručnog osoblja u osnovnim i srednjim školama, medicinskih i socijalnih radnika/ca, matičnih službi u lokalnim samoupravama, kao i predstavnika/ca drugih institucija nadležnih za sprovođenje zakona u oblasti zaštite ljudskih prava LGBTI osoba od nasilja i diskriminacije, kako bi se osnažila primjena zakona. S tim u vezi, potrebno je izvršiti evaluaciju uticaja obuka, kako bi se ustanovio njihov konkretan doprinos unapređenju primjene zakona.
- Neophodno je nastaviti aktivnosti na jačanju povjerenja i saradnji između Uprave policije i LGBTI zajednice kroz obezbjeđenje redovnog rada Tima povjerenja Uprave policije i LGBTI zajednice.

- U oblasti zapošljavanja i radnih odnosa, nastaviti sa održavanjem tematskih sjednica Socijalnog savjeta u pogledu antidiskriminacione zaštite LGBTI osoba.
- Nastaviti i širiti strukturne kampanje za borbu protiv diskriminacije i zločina motivisanih mržnjom u školama i među mladima.
- Promovisati toleranciju i društvenu jednakost LGBTI osoba u sportu, edukovati sportske radnike/ce, kao i podstaći učešće sportskih udruženja u borbi protiv diskriminacije LGBTI osoba u sportu.
- U oblasti kulture je potrebno nastaviti sa realizacijom aktivnosti na senzibilizaciji kulturnog prostora prema LGBTI pitanjima, osnažiti pristup LGBTI osobama različitim kulturnim sadržajima i promovisati kulturne forme/koncepte koji afirmišu vrijednosti tolerancije i prihvatanja LGBTI osoba.
- U sektoru socijalne zaštite neophodno je ojačati obuku stručnih radnika/ca sa senzibilan rad sa LGBTI osobama u cilju eliminacije negativnog uticaja fluktuacije kadra i voditi računa o ravnomjernoj geografskoj rasprostranjenosti edukovanog kadra.
- U oblasti turizma je neophodno preduzeti ključne korake na realizaciji unapređenja turističkih usluga za LGBTI turiste, kao i dalji razvoj i ekonomsku valorizaciju u ovoj oblasti.